

Leto: II.

Maribor, nedelja 27. marca 1921

Številka: 70.

Občinske volitve v Mariboru, Celju in Ptuj.

Vladne krize ne bo. — Upor komunistov v Nemčiji. — Nota Čičerina Romuniji.

Dr. AVG. REISMAN:

Pomlajenje.

Navadili smo se milih zim, vendar smo tudi to mrtvo dobo težko prenašali. Naši notranjosti se je vedno hotelo tedne gorkote in solnca, ki nam ga zadnje lije narava s polno roko. In ti gorki žarki še-le podžigajo hrepenenje po še večji svetlobi, večji gorkoti. Notranjost drhti pričakovanja po nečem večjim, še čistejšim. Hočemo pomladi, Vesne, ki prinaša novo življenje z novimi upi, smelimi nadami. Z nekako boleščjo mislimo nazaj na mračne, meglene dneve, puste in hladne zime, ko smo se klonili objemom mrtve narave.

Se ni tistih vabljivih, mehkih, pomladnih sap, toda jase so vsaj nalahno ozelenele, po vejah klijejo zeleni popki in v zgodnjih jutranjih urah že žgolijo ptice. Orači zemlje so že davno odložili zimske suknje, od zore do mraka orjejo, kopljejo, grabljajo, čistijo in tako pomagajo naravi prenavljati zemljo, v katero polagajo milijoni človeških bitij upe, nade. . . Poljske steze so se posušile, zemlja diši in mi hodimo po njej z vedno novim začudenjem, odpiramo oči pred največjo učiteljico človeštva, največjo zagonetko Vsemirja.

In tu bi rad zastal: — Kajti, medtem, ko je izven mestnih zidov življenje živo kot na mravljišču, kakor burna tekma, hodimo mi v mestih, trgih in stoteri tudi zunaj v širni naravi, svojo staro uglajeno pot, z zaprtimi očmi, zakrknjeno potranjostjo, brez ognja, brez načrtov, brez one volje, ki ustvarja, brez pomladnega Solnca, kakor starci, ki znajo samo godrnjati.

Zato bi zaklical vsem, ki čutijo te

dni pod gorkoto solčnih žarkov v notranjosti kliti nepoznano, tajno silo: Dajte ji duška, dajte ji hrane, stopite ven, med njive, na trate, v gozdove, med vinograde, zatopite se v šumljajoče potočke in našli boste sebe, tiste, ki ga hoče oni boljši človek v Vas, pa mu plehko mestno ozračje ne da živeti. Tam zunaj še-le boste odprli oči, kjer bo odpadla z vas mestna navlaka mrtve zime, ozračje vina in dima, kjer boste gledali krog sebe brstenje tisoč novih življenj, v silnem razmahu, kljub tisočerm sovražnikom, ki so hoteli v dolgih zimskih mesecih ugonobiti njih odporno silo.

Tam boste zasovražili in občutili vso ničevost našega malomesnega brkljanja in tedaj boste zrastle tudi Vi, ker se bo hotela tudi Vaša notranjost z naravo vred očistiti, pomladiti in dohiteti zamujeno.

Zahotelo se Vam bode ljudij, da jim vse to poveste, da dvignete tudi nje, da tudi oni pomagajo pri načrtu, ki ste ga ravnokar zasnovali ne samo zase, ampak tudi za druge, za vse, za narod, za domovino. Vsi v Vašem društvu bodo začutili tudi v sebi to Vašo novo pomlajeno notranjo silo in Vaš krog bo od dne do dne močnejši, trdnjši, ker Vas bo vezala nezlomljiva sila bratstva, volje in ljubavi do dela, vez poštenosti in odkritega duha.

Vsi skupaj pa bodete hoteli poglobiti svoje misli, razširiti načrte, utrditi prepričanje in tako bodete primorani segati po duševnih plodih mislecev, umetnikov, pisateljev. Naša politika bo zadobila jasnejše programe, stremela bo širokopoteznejše za visokimi cilji, boj bo stvaren, le tekma plemenitih mož, sebičneži, troji človeške družbe vseh

vrst, se bodo morali umakniti, naša kultura bo začela vsaj živeti in z njo vred njeni stvaritelji in mi vsi bomo v tem prerojenem svetu vidno rastle, tako, da vsaj celotnega naroda ne bo treba biti sram pred svetom, niti pred samim seboj, če se bo pogledal v ogledalo.

V tem duhu naj bi preživeli Velikonoč, ko bo imel vsakdo dovolj časa, da se vsaj za nekaj trenutkov odtegne vsakdanji družbi in posveti samemu sebi, zunaj pod milim nebom. Najhujše krize smo preživeli. Treba je, da tudi notranje zrastemo, vsaj sedaj, ko stojimo mogoče pred novimi, težkimi dogodki. Naložili so nam itak tako težko breme, da ga narod ne bo prenesel, če ne postane sleherni med nami cel mož, prerojen in pomlajen v kipenju pomladi, trd, da kljubuje vsem viharjem in mehak, da čuti najmanjše zlo pri drugu kot najhujše nasilje nad samim seboj!

Notranja in zunanja politika.

* **Sporazum v nevarnosti?** Ministrski predsednik Nikola Pasić je razpravljal z zastopniki Jugoslovenske muslimanske organizacije in SKS. Poslanec dr. Spaho in posl. Pucelj sta izrazila svojo nezadovoljnost radi vznemirjenja političnega položaja. V političnih krogih se trdi, da se je dr. Spoho izrazil napram prijateljem, da mora radi tega priti do ukinjenja sporazuma.

* **Nadaljevanje komunističnih nemirov v Nemčiji.** Po težkih bojih, ki so žal zahtevali tudi žrtve, je dobila policija pomoč. Na ulice so se prikazale prve patrulje policijskih čet ter jih očistile raznih sumljivih elementov. Pri

mestnem vходу so postavile rdeče čet barikade, ki pa ne predstavljajo nikakih resnih ovir. Ujetnike se je takoj uporabljalo za očiščenje ulic. Vzhodna okolica Eislebna je očiščena od komunističnih tolp. Kolodvor je že v posesti varnostnih čet. Trenotno se vrše boji še za tukajšnjo ljudsko šolo, v kateri so že nastanjeni nekateri oddelki. Komunisti so poskušali ustaviti nekaj obratov. Malo krdelo brezposelnih je udrlo danes opoldne v tovarno Ludvika Löwe ter nagovarjalo delavstvo k stavki, kar je pa bilo brezuspešno. Ker se pa domneva nasilen napad na tovarno, so jo zaprli. Več uradnikov varnostne policije je bilo napadenih na ulici. Komunisti so obstreljevali predmestni vlak pri Adlershofu. Ravnateljstvo ladjedelnic Blom, Voss in Vulkan je odredilo obustavo obrata ter odpustilo vse delavce. „Vorwärts“ poroča iz Hamburga: Po viharju zadnjih dni vlada danes popolni mir tudi pri komunistih. Obrambni svetovalci večinskih socijalistov so se pogajali z demobilizacijskim komisarjem radi zopetnega dela.

* **Ponovitev grško-turških sovražnosti?** V angleških uradnih krogih domnevajo, da preti neposredna nevarnost grško-turških sovražnosti. Kemalisti so koncentrirali na maloazijski fronti močne čete, vendar pa hočejo prehiteti Grki ta grozeč napad z ofenzivo. Poskusi angleške vlade za posredovanje med obema so bili brezuspešni.

* **Hughes ni odstopil.** Iz Washingtona se poroča, da se demisijska Hughesa uradno dementira. Opravlja svoje posle kot državni tajnik v popolnem sporazumu s predsednikom Hardingom.

* **Položaj kovinskih strugarjev na Cehoslovaškem.** „Češko Slovo“ poroča

razžarilo se je nebo v vsej svoji bleščeči modrini, ki se je dvigala zdaj nekam v neskončno daljo, zmerom višje in višje, zdaj se zopet z naglimi perotmi nižala k zemlji. . .

Majdo je zmogla soparica, in zleknila se je v znak v travo; njena lica so gorla in prsi burno kipele; bele lakti so ji počivale ob telesu, ki je vroče in gibko vzehtevalo pod tenko poletno obleko; v jasnem blesku je žarel njen vrat, so podrhtevala njena polna ramena. Nande se je sklonil nad njo, in zatisnila je trepalnice, kakor belooblečena prvoobhajnka pred oltarjem.

„Majdica!“
Preko mehke trave, preko cvetja, so zumljale mušice in se poigravale v zlatem solnčnem prahu. Tajna godba cvetoče narave se je v čudoviti harmoniji spajala s sladko godbo prozornega nadsvetja. Od vseh strani so iz tresoč se svetlobe škropile nad dehtečimi rožami tihe pesmi a izškropile se niso nikdar. . . Nekje daleč, spodaj pod hlevom je zavriskal v beli dan vesel fant, a je hipoma umolknil. Le še potihoma so gagale na mlaki gosi in race, ogledovaje se v osvetljeni vodi pod seboj. Dremaje, kakor začaran grad, je belel pod gozdom farovš; zidovje mirno, mrko, brez smehljaja prijaznih hiš; tudi župnikovo okno je bilo zdaj že zaprto.

(Konec prih.)

Ivan Vidmar:

Mladost.

(Dalje.)

Zopet se je prikazal v farovškem oknu župnik, oziraje se v nebo in čitaje iz brevija.

„Et ne nos inducas in tentationem!“ Nande se je sklonil; z napolzatisnjenimi trepalnicami je slonela ob njem Majda, oklepaje se svojima belima rokama.

„Seč libera nos a malo!“ je nadaljeval župnik še komaj slišno in se odstranil od okna.

„Poljubček si mi še dolžna, Majda — ali se nič ne spominjaš? ji je šepetal Nande. „Saj veš na plesu zadnjič. . . ti ošabnica. . . Zdaj zahtevam, da popraviš, kar si zamudila takrat. Rad bi vedel, kako znaš poljubljati, Majda!“

Položila si je roke v naročje.

„Najprvo prečitaj tisti napis, če ga imaš pri sebi, Nande. . . Za poljubčke se bova zmenila še pozneje.“

Nande si je prebrskal vse žepe v telovniku.

„Bo, bo!“ se je razveselil, ko je našel v enem žepu majhen zmečkan bel listek.

„Prečitaj!“ je zahtevala.

„Rajši čitajva obadva skupaj!“ je svetoval Nande, nagnivši se k njej. „Glej, to le stoji napisano na listku.“

Prevroča ljubezen prehitro zgori in rane prav hude na srcu pusti. . .

No, kaj rečeš k temu, Majda?

„In ti, kaj rečeš ti Nande?“

„Jaz? — Poljubček mi vrni, potem bom govoril!“

„Porednež!“

„Ne pomaga nič! . . . Obljuba dolg dela, pravijo. . .“

„Ho ho, Nande. . . ne bo nič pšena iz tega prosa. . .“

„Ga bom pa sam naphal. . . Takole Majda!“

In nagloma jo je poljubil na napete, rdeče ustne, ki pa so se nato tadi same vsesale v njegove — v dolge vroče poljube.

V vsem svojem sijaju je modrelo nad njima čisto nebo. Od nikoder niti najmanjšega vetriča; kakor kipi, mirno in nepremično, so stala za potom drevesa. Mlaka se je lesketala, kakor da bi bila potrošena s samimi cekini; bele gosi in race, ki so se vozile na njej, so se gaje pritoževale čez vročino; z blestečega perja polzeče vodne kaplje so se svetile, kakor biseri. . .

Zvenelo je v zraku — odmev daljne solnčne pesmi. Grlice, ki so se bile spustile poprej izmed gozda proti dolini, so se zdaj v naglici jatoma in plapolaje vračale; v solncu okopane peroti so blesteče srebrle; nato je završalo preko farovža in izginilo kakor hipna fala mor-

gana nekam daleč nad gozdom. . . Zopet so se bližali po poti proti vozu purani, z moškimi, odločnimi koraki.

„Poglej Majda — na dvoboj bom povabil svoje hude prijatelje!“ se je zasmel Nande.

In segel je v žep po svoj rdečepisani robeč.

„Handar! Handar!“ — se je takoj zadirljivo oglasilo na poti, koracaje proti travniku.

„Ubogi purančki! . . . Pusti jih, Nande, da se jim preveč ne zameriš. . .“

„Sem se jim že“, je rekel Nande; „zdaj je prepozno — dvoboj se mora nadaljevati.“

In mahedral je z robcem naprej. Purani pa skokoma proti njima v travo! „Se v naju se bodo zaleteli, Nande! Teh živali tudi jaz nimam rada, preveč so zaletljive, samo župnik jih ceni zaradi okusnih bedere. . .“

„Oho, okusna bederca. . . Tisto pa že tisto. . . Ni slaba taka stvar. . . Kadar jih ima župnik poln kroznik pred seboj, tudi ti dobiš kakšen založek, Majda, ni res? Potem se pa ne bom nič več dvobojeval z njimi — naj se le še kaj poredijo, purančki!“ se je šalil Nande in spravljal robeč v žep.

Kakor na povelje so se purani zdaj obrnili, sklonili vratove in jo mahnili proti hlevu.

Vročina je postajala čimdalje hujša;

izpritu v severnočeški industriji, da je delavstvo, ki hoče nadaljevati obrat, že zasedlo tovarne. Posebno organizacije rudarjev so se izjavile solidarne s kovinskimi strugarji in to tudi oficijelno sporočile vladi.

Zanimivosti.

Dva hrabra junaka. Neki bančni uradnik, stanujoč v Kustošiji pri Zagrebu, se je vračal krog 24. ure proti domu. Zamudil se je tako pozno, ker je pri sostvoval nekemu družabnemu večeru svojega šefa, ki je slavil svoj rojstni dan. Noč je bila temna, brez mesečine in znano je, da so ulice v zagrebški okolici zelo slabo razsvetljene. Ker je bil telesno zelo nervozen in lahko plašljiv, se mu je pojavil občutek nemira, kakor da bi se moralo dogoditi to noč kaj posebnega. Ta njegov duševni nemir se mu je še povečal, ko se je spomnil raznih novinarskih vesti o cestnih napadih, umorih, ropih, ki so se dogajali dnevno, posebno v zagrebški okolici, kjer je bilo malo varnostnih organov. Potipal je po žepih po edinem obrambnem orožju, po žepnem nožu in nemalo se je ustrašil, ko je zaznal, da ga je pozabil v uradu. Ko se je slučajno ozrl nazaj, je opazil, da mu sledi neznan človek. To mora biti kak razbojnik, se mu je porodilo v mislih, gotovo menamerava papasti. Pospešil je korake in zona ga je obsla, ko je opazil, da je storil isto tudi neznanec. Prekoračil je cesto ter se podal na nasprotni trotuar. In glej! Individij ga je posnemal. Tedaj se je zagnal bančni uradnik in dirjal, da mu je pohajala sapa. Tolovaj mu je bil vedno tik za petami. Uradniku je bilo, da zblazni strahu. Bežal je, da je zgubil klobuk in da se mu je plašč zapletal med nogami. Zive duše ni bilo blizu, k kateri bi se zatekel in tudi glasu ni mogel spraviti iz grla. Tedaj je zagledal kakor v rešitev na vogalu neke hiše stražnika. Z zadnjim naporom ga je dosegel ter ga naprosil z jecljanjem, od strahu komaj razumljivim jezikom, naj ga vbrani pred tem individijem. Stražnik je pozval slednjega, naj se ustavi ter ga vpraša, zakaj sledi temu gospodu. „Individij“ je odgovoril ves znojen, da je uradnik, tudi stanujoč v Kustošiji, da je prvega poznal in da mu je bilo neprijetno hoditi v taki temi samemu. Radi tega je sledil prvemu, da bode varnejši. Junaka sta se predstavila ter srečno in veselo nadaljevala svojo pot.

Dnevna kronika.

Veselo Alelujo

želita vsem dopisnikom, naročnikom, bralcem in prijateljem uredništvo in upravnništvo.

— **Občinske volitve.** Po naročilu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani se vrše občinske volitve za mesto Maribor v torek dne 26. aprila 1921. za občine šentlenarskega in slovenjebistrškega okraja v torek dne 3. maja 1921, in za občine sodni okraj Maribor (levi in desni breg) v nedeljo dne 8. maja 1921.

— **Vzgodno rodoljubje.** Prijatelj lista nam poroča, da so darovali člani ravnateljstva „Posojilnice“ v Mariboru svoje celotne nagrade v narodno-kulturne namene. — Naj najdejo vsaj delne posnemovalce pri drugih denarnih zavodih in sploh donosnih podjetjih!

— **Informirana „Straža“.** Centralistična pošast, ki grozi pogoltniti slovenski klerikalizem, je tako zmešala „Stražo“, da že v velikonočni številki pripravlja volitve v višji šolski svet, ki pa se bodo vršile zopet šele čez tri leta. Castiti kolegini sporočamo, da je za enkrat prepozno preplankala iz ljubljanskega „Naprej-a“, „dubovito kritiko“ volitev v višji šolski svet, ker so se iste izvršile že pred 14 dnevi. Vedno se pač ne obnese „počasi, pa gvišno“.

— **„Slovenski Narod“ o mariborski „Straži“.** Ljubljanski dnevnik „Slovenski Narod“ se gotovo nikoli ne prenaagli v kaki preostri besedi ali sploh radikalni kritiki. Zato padajo tem težje

udarci, ki jih je naslovil „Slovenski Narod“ v petkovi številki „Straži“ s sledečimi tehtnimi očitki: „Najbolj surov list na Slovenskem je sedaj nesporno mariborska „Straža“. V vsaki številki preliva v svojih predalih golide najbolj smrdeče gnojnice. Vsakogar, ki ni klerikalec, obliha ta list z gnojnic in največje zadoščenje mu je, ako more riti po najskrivnejših potih rodbinskega življenja itd.

— **Bivši poverjenik dr. K. Verstovšek,** ki je še popolnoma delazmožen, vsaj tako, da vsak dan „dela“ v Ciri- lovi tiskarni, je dobil penzijo v VI. plačilnem razredu. Upamo, da bo „Straža“ natanko zračunala tisto ogromno svoto, ki jo bo dobival letno dr. Verstovšek za službo, katere že čez 10 let ni opravljal, ampak samo vlekel mestno plačo in poleg nje še par drugih, še večjih plač. Zato pa pričakujemo, da bo „Straža“ zapisala prav hrepko besedo o korupciji centralistične demokratske vlade!

— **Neodgovorjeni medklici.** Kd je na torkovem obnem zboru „Jugoslovenske Matice“ poročal Stražin urednik dr. Lenard, kako malo duhovnikov je včlanjenih pri „Matici“, so padli v dvorani glasni medklici, če so včlanjeni vsi kanoniki, frančiškani, nune in — škof Miha Napotnik? Dr. Lenard ni odgovoril, čeprav je na druga vprašanja precej točno reagiral. Ravno tako dr. Lenard ni reagiral na umesten medklic, čemu so po deželi poverjeniki „Matice“ samo učitelji in ne tudi duhovniki, ki bi imeli za to naporno narodno delo stokrat več asa in priložnosti za nabiranje prispevkov med kmečkim ljudstvom, ki se po izjavi dr. Lenarda zalibog še prav nič ne udeležuje življenja v „Matici“.

— **Willkommen!** Ida Kisewetter, učiteljica na tukajšnji meščanski šoli, rojena v Judenburgu, pristojna baje v Maribor, je hotela svojega brata iz Celovca pozdraviti z neko tablico „Willkommen“ in s prukimi znaki. Za ta dokaz domoljuba je gđc. Kisewetter dobrodošla — državni policiji. In takšno golazen redimo na naših šolah?

— **Zaradi razbijanja nemških napisov** dobivamo še vedno pritožbe in razne nasvete, kako bi se temu izzvanju nemških tverdk dalo odpomoči. Naše mnenje je sledeče: Kolikor je bilo med prizadetimi tverdkami trezno mislečih, so poškodbe že zdavno odstranile. Tisti pa, ki jih se danes nočejo kažejo, da absolutno marajo več slovenskih odjemalcev. In to je vendar le v korist naši slovenski trgovini, deloma tudi onih poštenih Nemcev, ki so se odločili na mirno sožitje z nami. Čemu torej se razburjati nad razbitimi napisi izrazito nemškonacionalnih tverdk? Pustite jih lepo pri miru in izvajajte posledice, ki jih take tverdk same zahtevajo od nas. Tozadevno apelirati na naše oblasti, smatramo za nepotrebno, vsaj nimajo tište toliko vpliva, da bi gotove izzivače prisilile, da nad svojimi prodajalnami napravijo po zakonu predpisane napise.

— **Težave Prekmurcev.** Zaprti proge Radgona — Spilje dela našim Prekmurcem ogromne, čisto nepremagljive težave, neprilike in nedogledno gospodarsko škodo. Za primer naj navedemo le sledeče: Včeraj je imela neka nad 60 let stara Prekmurka pri tukajšnjem okrožnem sodišču razpravo. Zato je morala oditi že dan poprej ob 3. uri zjutraj od doma, da je prišla ob 14. uri na kolodvor v Dolnjo Lendavo. Pred par dnevi je moral priti, neki možki, ki biva bolj v severnem Prekmurju. — Naj vlada vendar enkrat kaj energičnega ukrene v izboljšanje te sramotne mizerije. — Most pri Veržetu je že v toliko napravljen, da hodijo ljudje peš čez in so že te ugodnosti zelo veseli.

— **Proč z avstrijakantskim pesnikom Dr. Tomiškom!** Včerajšnji naš članek „Zločinec“, v katerem smo razkrinkali protinarodno, zločinsko izdajalsko delovanje še vedno gimnazijskega ravnatelja Dr. Tomiška, je vzbudil po Mariboru naravnost vihar ogorčenja nad klerikalci, ki so nam pustili takšne ljudi na najeksplozivnejšem mestu, ker večina naše javnosti, zlasti Slovencev iz bivše Krajinske in Primorja ni poznala podrobnosti Tomiškovih zakletov proti Jugoslovanstvu. Sodba mariborske jugoslo-

vanske javnosti je ena: takšnega neznačajneža, narodne propalice, ne trpimo v svoji sredi, najmanj pa na odličnem mestu voditelja vzgojevališča naše mladine. Zločinec, ki je 5 dolgih vojnih let rekrutiral „Jungschütze“, nam ne bo zastrupljal bodočih jugoslovenskih junakov. Vlada, stori svojo dolžnost v lastnem interesu, operi madež!

— **Ribe na trgu.** Letos je prišlo prav malo rib na trg in še te po izvanredni visoki ceni. Ze je izgledalo, da izginjajo vse ribe v trgovino Schwab, ki je bila že v četrtek tako brezobzirna, da je prodajala karpe srednje velikosti po 40 do 42 K, a pravočasno je poseglo vmes ribarsko društvo v osebi gospod profesor Cotič-a, ki je vsaj toliko zabranil, da so se ribe prodajale po 35 K in le dva kilograma na osebo. Zeleti bi bilo, da bi ob takih prilikah prodajalo ribe tukajšnje ribarsko društvo in ne trgovci, kateri vporabljajo vsako priliko in dvigajo cene kakor se jim zljubi. Mestna občina pa naj sporazumno z ribarskim društvom določi ceno, da bode vsaj občinstvo potom časopisja informirano o ceni rib. Očividec.

— **Najstrožje postopanje proti pijancem in razgrajajem.** V zadnjem času je bilo radi pijanosti aretiranih dosti tudi boljših oseb, če smemo k tem pristevati tudi razne prekupčevalce. Kaznovani so bili z mastnimi globami, tako da jim je pijanost prišla precej draga. A njihove naslednike čaka še hujša kazen. Kaznovani veseljaki se bodo namreč ob avljali tudi s popolnimi naslovi po listih, da izve tudi cela javnost in finančna oblast, kdo so tisti, ki imajo danes odveč denarja. Poleg tega se jih bo začelo kaznovati tudi z zaporom in če se jim pri tem škoduje v njihovem poklicu, so si tega sami krivi. Da Jugoslavija ne sme postati Rusija, za to skrbeti in sicer brezobzirno, je dolžnost naših javnih oblasti.

— **Fond za sokolski naraščaj.** Pomlad je tu, mlada srca hrepene po naravi, mladi sokolčki po skupnih izletih v lepo okolico Maribora. A kakor tudi najbolj pobožni ljudje ne živijo samo od božje besede, tako tudi za naravo najbolj navdušeni sokolčki rabijo poleg duševne hrane tudi okrepčila za telo. Kdor ima imovite stariše, tega ta telefonska zadeva ne skrbi preveč. Imamo pa tudi mnogo takih, ki nimajo nikogar ali katerih stariši ne zmorejo vsaj ne večkrat, tudi take, čeprav male žrtve. Ne gre za opojne pijače, ampak samo za prigrizek, da se za silo uteši vsled hoje in svežega zraka podvojeni glad. Kdor se zaveda, da je le v zdravem sokolskem naraščaju naš spas, ta naj ne pozabi, da je sklad za sokolski naraščaj neobhodno potreben in da so izleti sokolskega naraščaja v naši in še avstrofiliški okolici velikega narodnega in kulturnega probujnega pomena.

— **Protidržavni elementi.** Cundič Tomo iz splitskega okraja, krošnjar, bivajoč v Mariboru ob Bregu št. 16 pri Straschillu in Repič Janko iz ptujskega okraja, zadnji čas služil kot vojak pri 45. p. p. v Mariboru, sta bila na tukajšnjem glavnem kolodvoru aretirana. In sicer ker sta med vožnjo iz Cakovca na Pragersko v kupeju v pričo več potnikov se razgovarjala o mobilizaciji ter se med drugim izrazila: „Kdo bo šel notri? Če pa gremo notri, pa še bolje. Dobimo vsaj orožje v roke, potem si bomo lahko pomagali in pognali Srbe proč, kamor slišijo. Kaj Srbi, mi Slovenci hočemo biti skupaj!“ Tako sta si poskrbela, da sta šla oba „notri“ in da bosta oba skupaj, pa precej časa, če hočejo naše oblasti energično napraviti konec takemu protidržavnemu hujskanju, ki ga v zadnjem času pridno in nekaznovano kujejo listi mariborske rdeče in črne internacionale.

— **Poročilo o tiskovni pravdi** Koemut proti Žebotu pričbimo po praznikih. Žebot je seveda oproščen. Zadnji poročnik v drugi klopi je že med razpravo z roko kazal izid ter po dr. Goriskovem govoru rekel: Konec, konec! Po razpravi je eden, katoliški duhovnikov napadel pričo Bračič z besedami: „čestitam surovec Bračič“. Pred sodiščem je oproščen Žebot napram našemu uredniku, ki je v šali rekel „dobro so bili preparirani“, vprizoril ponččen škandal, ki se bo ponovno pečal s to zanimivo tiskovno pravdo.

— **Zaročil se je v Ljubljani g. Venč Jerovšek,** prokurist mariborske podružnice Ljubljanske kreditne banke, z gđc. Ido Klun, hčerko trgovca iz Ljubljane. Pri tej priliki se je nabralo K 200.— v prid sokolskega naraščaja v Mariboru. Častitamo!

— **Darove za ljudsko knjižnico** sprejema iz prijaznosti tudi uredništvo „Tabora.“

— **Velik kulturni dar.** Posojilnica v Mariboru je naklonila Ljudski knjižnici v proslavo 60 letnice Slovenske čitalnice časten dar 1000 K, kar je za vodstvo Posojilnice tem častnejše, ker so darovale banke samo po 200 K.

— **Jugoslovenski komorni kvartet** koncertira dne 8. aprila 1921 v Götzovi dvorani.

— **Jugoslovenska Matica v Ljubljani** razpisuje natečaj za usnutek spomenika zasedenemu ozemlju, ki naj bi stal na mestu svetilčne grede pred deželnim dvorcem v Ljubljani. Umetnikom je prepuščeno, da morejo voliti pri zamisli osnutka tudi rob Zvezde na strani Kongresnega trga v osi Vegove ceste. Spomenik naj ustreza popolnoma svojemu namenu in naj bo izvršljiv s kolikor najmanjšimi materialnimi žrtvami. Osnutke v merilu 1:10, iz katerih bi bila kolikor mogoče razvidna končna oblika spomenika, je poslati do 15. maja v Pražakovo ulico 3. Po možnosti naj se priloži perspektivna skica in približen proračun. Nagrade: I. 3000, II. 2000, III. 1000. Izvršitelju se nagrada vračuna v delo.

Jugoslovenska Matica v Ljubljani. 500 kron za „Ljudsko knjižnico“ je darovala tovarna za usnje „Freund“. Tako visoki znesek smo doslej prejeli samo od lesne družbe „Sever“. — Nadalje je daroval 80 K trgovec g. Snideni. Hvala! — „Ljudska knjižnica“.

— **Občni zbor „Splošne organizacije voj. invalidov, vdov in sirot, poverjeništvu v Mariboru“,** se je vršil dne 13. marca 1921, na katerem se je izvolil nov odbor. Kdo je predsednik, tajnik in kje so uradne ure, se občinstvu ni javilo in je torej popolnoma razumljivo, da hodijo invalidi, vdove in sirote z dežele, ki se niso mogli udeležiti občnega zbora, še k starim funkcionarjem po nasvete itd. Isti jih potem pošiljajo k novim odbornikom, kar znači potrat časa. Da se ne bi dogajali več taki slučajji, naj razglašajo novi odbor imena svojih odbornikov in uradne ure. — Invalid.

— **Poostren pasji kontumac** je po poročilu deželne vlade razglašen ravno za piruho. Opozorjamo občinstvo na vsebino tega razglasa.

— **Koroški begunec — ekonom** zaveden narodnjak, išče primerne službe. Naslov v našem uredništvu.

— **Ocarinjenje tekstilnega blaga.** Glavna carinarnica, mariborska ekspozitura pošta objavlja nastopno: Po točki 14 opšte primere. V. zakona opšt. car. tar. imajo vse tkanine in šivane predmete, ki se dostavijo carinarnici na ocarinjenje, spremljati odrezki dotičnih tkanin v obsegu 1 dm² ali pa mora dotična stranka privoliti v to, da se uradno odzamejo od te robe potrebni odrezki, ker bi se v nasprotnem slučaju dotično blago moralo ocariniti po najvišjih carinsko-tarifnih postavkah. Generalna direkcija carine je s svojim odlokom od 16. marca 1921, C. Bl. 16.388, odredila, da je v bodoče tudi v poštnem prometu postopati strogo po prej navedenih predpisih in da se ima od strank, ki predlagajo tkanine ali šivano robo v ocarinjenje, zahtevati predhodna izjava, da privolijo v to, da se po potrebi izreže vzorec v obsegu 1 dm² v primeru, ako ne bi bil tak vzorec že priložen. Taka izjava je lahko tudi generalna.

— **Požar v ruški tovarni vžgalic.** O tem požaru smo izvedeli še nekatere podrobnosti. Ogenj ni nastal radi kratkega stika ali pregretja motorjev, kakor se splošno govori po mestu, temveč le vsled nepazljivosti nočnega čuvaja. V katonazni delavnici se je pustilo v peči, v kateri se je kuhal klej, tudi ponoči žerjateri se je kuhal klej, tudi ponoči žerjateri. Službojoči nočni čuvaj, ki je imel nalogo nadzorovati vse prostore, je zaspal in tako se je lahko ogenj nemoteno širil. Škoda se ceni na prilično 3 do 4 milijone kron, ki je po večini krita z zavarovanjem. Ako bode šla finančna oblast sedanjim lastnikom na roko, se

bode dogradila nova tovarna tekom par mesecev. Radi tega požara je okrog 80 delavcev brezposelnih.

Poneverba. Josip Spazzapan, uradnik okrajne holniške blagajne v Mariboru preje v Gornji Radgoni je poneveril v svojem uradu 27.548 K 80 h. Svoje dejanje pripozna v polnem obsegu in se izgovarja, da je padel v nesrečo z raznimi špekulacijami, v katero svrhu je uporabljal blagajniški denar.

— **Hišni posestniki** sporočajo, da morajo za sladkorne nakaznice sami plačati eno krono in da stranke niso nikakor oškodovane.

— **Pri eksploziji** v premogokopu Lukla je bilo usmrčenih 14 rudarjev. Rešila dela so se takoj pričela. Okrog 17 ranjencev je bilo odvedenih v bolnico. V rovih se nahaja še 10 rudarjev, vendar pa rešilno moštvo še ni moglo dospeti do njih.

— **Lep plen banditov.** V Toledu je bil od pocesnih roparjev napaden poštni voz ter odnešenih več denarnih vreč, vsebujočih okrog enega milijona dolarjev. Oblasli so razpisale za aretacijo banditov 1000 dolarjev na glavo.

— **Crnec zažgan na grmadi.** Druhal, obstoječa iz 5000 oseb, je vdrla v ječo okraja Clark in odpeljala črnca Johna Eberharda, ki je bil obdolžen umora gospe Walter Lee. Tolpa je črnca odvedla na prosto ter ga zažgala na grmadi.

— **Odličen angleški novinar** v Beogradu. Novinar Pyrlin, ki je napisal več člankov v našo korist, je posetil včeraj predsedništvo konstituant, da se pouči o naših razmerah.

— **Požar v tiskarni „Seccolo“.** V ponedeljek dopoldne je nastal v strojnici milanskega lista „Seccolo“ ogenj, ki je pokvaril skoro vse stroje.

— **Pesem ravnatelja Dr. Josefa Tomlinška** iz leta 1917. (To pesem je dal grof Clary tatisniti v deset in deset tisočih eksemplarjih in z njimi preplaval naše sole):

Vsi za dom.

Sirna Avstrija prelena!
Ena, slavni ti naš dom,
Srčna s tabo nas oklepa
Trdna vez za mir, za grom
Orijskih bojev, kjer junák
Viharju lik bori se vsak.

Oče, bratje s puško v roki
Jez so za sovražnika:
Ne predro krvi potoki,
Ogenj ga ne vžge peklá.
Ponosno kličemo: „Junák,
O Avstrija, je tvoj vojak!“

Sveti boj za očetnjavo
Ozko sklenjenih mi rok
Jaki bimo v srečo pravo —
Iskra četa nas otrok! —
Le vzemi vse! Rad kot junák
Osrečil dom bo otrok vsak.

Dr. Josef Tomlinšek.

Liubi otrok! Citaj po prvi vrsti od
goraj navzdol prve črke vsake vrste!
Kaj ti povedo te črke?

Porotno sodišče.

Je pravil morilec obsojen na vešala?

V Vrčičah pri Sv. Kungoti, se je v noči 17. oktobra izvršil grozen umor mladega dekleta in sicer je to eden tistih zločinov, ki zavzemajo v zgodovini zavoženih kriminalnih slučajev svoje posebno poglavje z napisom: „Kdo je morilec?“

Na malo posestvo Razborčana v Vrčičah, se je maja 1919 priženil Anton Bračko. Imed dveh hčera Julijane in Jožefe, si je izbral starejšo, tiho Julijano, življenja vesela mlajša Jožefa pa je ostala še nadalje doma. Takoj po Bračkovih poroki je dobila izplačano doto 6000 kron, za delo v hiši pa je imela izgovorjeno še eno telico in eno svinjo. Dekle je imelo dva snubača Ferdinand Rotmana in Franceta Turina, oba bivajoča izven tega okraja. Po poroki se je to razmerje prenehalo. Čeprav Jožefa ni gojila do domačih fantov nikakega razmerja, je vendar v splošno začudenje postala nezakonska mati. Kdo je oče? Na to vprašanje ni hotela dati odgovora niti v župnišču, niti pri sodi-

šču. Domačinom je zaupala, da je oče — tujec. Dobri jeziki pa, ki po vaseh še bolj stikajo po osebnih skrivnostih kakor je to v mestih navada, so hoteli vedeti, da Jožefa zato taji ime pravega očeta, ker je ta oče slučajno mož njene sestre Julijane, torej svak Anton Bračko. Med takimi dobrimi jeziki se nahajajo tudi dobre oči, ki vse vidijo ali hočejo vse videti. In tako so te dobre oči že takoj po Bračkovih poroki opazile, da ima Bračko rajše svojo svakinjo, kakor svojo ženo, da se shajata skrivaj v bližnjem gozdu, sicer pa da svoje razmerje skrivata pred Julijano in ljudmi. Julijana je to razmerje vsaj slutila iz obnašanja njenega moža napram nji; ženske imajo za take skrivnosti nežno razvit čut. Sicer pa ji je tudi mož sam priznal, da če bi ne bilo Pepe pri hiši, bi bilo za njiju lepše zakonsko življenje. Ker je bil Bračko veren pristav katoliške stranke, je kljub vsem tem nejasnim družbinskim razmeram nazunaj užival splošno spoštovanje. Jožefa pa je bila priljubljena kot živahno, veselo dekle.

Pod takimi razmerami je prišlo do usodepolnih dni 16. in 17. oktobra p. l. V soboto 16. oktobra je bil Bračko s svojo ženo v Mariboru. Vrnivši se domov, se je pokazalo, da je vsem nekaj pri nesel iz mesta, samo na Jožefo je — pozabil. Morda to, morda tudi pismo, katerega je Jožefa baje v tem času prejela od svojega prijatelja Turina iz Poličan, je povzročilo spor med Jožefo in Bračkom. Drugi dan, nedeljo je Jožefa namesto s stariši v cerkev, odšla dopoldne v bližnjo goščo. Tudi Bračko je šel tam skozi z izgovorom, da gre po poper k trgovcu onostran gošče. J bil to dogovorjen sestanek ali le slučaj, to je Bračkova skrivnost. Opoldne so kosili skupaj, jedli so petelina, katerega je Bračko s sekuro zaklal. Po kosilu je prišel po Jožefo sin gerenta Zunko, da gre pomagat jabolka spravljat na bližnje Emanovo posestvo. Jožefa je odšla z Zunkom. Okrog 14. ure pa je odšel tudi Bračko k svojim pol ure oddaljenim starišem, od koder je odšel v prvem miraku, torej okoli pol 18. ure, se spotoma ustavil pri Požganu, kjer je naročil čašo sadjevca, češ, da je zelo žejen, a napravil je komaj en požirek in odšel, tako da se je Požganu, ki je šel med tem v klet po drugo pijačo, čudno zdelo, da se Bračkotu danes tako mudi in ne pije, čeprav toži, da je zelo žejen.

Ravno ob tem času se je tudi njegova svakinja Jožefa vračala od dela v družbi domačih fantov. Spremili so jo na cesto, od koder je imela še 250 korakov do doma. Ko so se fantje od nje poslavljali, je stala njena sestra Julijana blizu na studencu in je Jožefo videla in slišala se poslavljati. Julijana je šla z vodo domov, minila je ura za uro, a od Jožefe ni duha ne sluha. Pozno v noči — tako namreč trdi Bračko — se je zaganjal pes in on, da psa pomiri, je vstrelil parkrat tja na slepo. In njegova žena — kdor veruje, da ima že po dnevi strahopetna ženska tako korajžo — je šla ven in videla, kako je neki možki zbežal.

Drugo jutro je pastir Zunko na samotnem kolovozu našel strašen prizor: Jožefa z napol lego na trebuhu, z eno roko stiskajoč na široko in globoko prerežani vrat in grlo, leži že trdo mrtva v svoji krvi. Bračko je delal v vinogradu, iz katerega se to mesto lahko vidi, ko je dobil to vest. Odšel je po orožnike, ki so prišli z gerentom Zunkom na lice mesta in uradno ugotovili umor. Razen prerezanega vratu so našli tudi težke poškodbe na glavi in razrezano desno oko. Poleg stoječi Bračko žrtve umora ni hotel dvigniti na voz.

Kdo je morilec? To vprašanje je begalo sicer mirno vas. Od vseh strani je prihajal odmev suma: nihče drugi kot Bračko jo je. Vsak se je naenkrat spominjal raznih sumljivih podrobnosti iz Bračkovega obnašanja. Eden je slišal v trenutku, ko se je umorjena poslavljala na cesti od fantov, in ko se je na istem potu nekje nahajal tudi Bračko, pritažen zvižg od gozda. Kaj je umorjeno, že tako blizu doma, naenkrat s ceste gnalo v stran na samotno pot? In kje je bil Bračko? Njegova žena je najpreje orožnikom povedala, da ga je našla že doma, ko se je ona vrnila od studenca, nato

pa je to popravila in rekla, da je mož takoj za njo prišel in mu je še rekla, da Jožefa takoj pride, ker se spodej že poslavlja. Ljudski glas je kratkomo Bračka obsodil kot morilca: Aretirali so ga. Našli so pri njem krvav rokav suknjiča in krvave pege na predpasniku. To vse, je Bračko rekel, je dobil, ko je nedeljo dopoldne zaklal petelina. Ko so dognali, da en madež na predpasniku ni petelinja, ampak človeška kri, je iznašel prst, katerega je poškodoval, ko je pripravljal deske za rakev. Ko je pričal, mizar, ki je naredil rakev, izpovedal, da je on, mizar, sam deske prijel in odnesel, Bračko mu je samo svetil, se je Bračko spomnil, da trpi na kvavljenju nosu. In viničarski nož? O, noža že zdavno ni imel. Ko so mu nasprotno dokazali, se je spomnil, da ga je izgubil v petek pred tem dogodkom. Njegova lastna žena pa je pričala, da je imel nož še v soboto v Mariboru, kjer je v gostilni Wiesthaler z njim rezal kruh in klobase. In se niste z umorjeno sprli že v soboto večer? — Ne! Dognalo se pa je tudi po ženi, da sta se Bračko in Jožefa resno sprla. In vi ste zvečer, ko Jožefe ni bilo domov, rekli, da bo najbrže prenočila pri Zunkovih, kakor to vselej stori, če je tam dalje časa na delu. Vi ste to rekli, čeprav ste vedeli, da je Jožefa bila že skoro doma in da so vse priče izpovedale, da Jožefa ni nikdar pri Zunkovih spala?

Tako je Bračko sam s svojimi prečitnimi protislovji včvrstil zgolj na indicijah sestavljeno težko obtožbo. Nikdar se ni obžalstvo s tako napetostjo pričalo, kaj poreko porotniki. Ni nobenega direktnega dokaza za Bračkovo krivdo, ga bodo obsodili na podlagi indicij, njegovega očividno izmišljenega izgovora? In obsodili so ga. Ob 21. uri je prvomestnik porote, Farkiš iz Ljutomer razglasil krivdorek: 9 glasov da, 3 ne, torej kriv.

In na podlagi te obsodbe ljudskih sodnikov je morala slediti še konečna obsodba: smrt na vešalih! Bračko, ki je ves čas tajil, je tudi še po obsodbi izrekel: Nisem kriv!

Sport.

: S. K. „Korotan“! Igralci odseka za nogomet in lahko atletiko se sestanejo v torek dne 29. marca 1921 ob 20. uri v predstavi restavracije Narodnega doma. Vsi, ki se zanimajo za ta dva odseka, naj se sigurno udeležijo sestanka. Prijave igralcev in članov blagovolite pošiljati na naslov S. K. „Korotan“ pri Jadranu. Gosposka ulica šte. 44. Ker je to narodni klub, ki hoče v jugoslovenskem Mariboru gojiti le slovanski šport, pričakujemo, da se priglasijo čimveč rednih in podpornih članov. Vpisnina znaša en dinar, ustanovniki plačajo 125 dinarjev, članarina za redne in podporne člane mesečno 2-50 din. Dijaki plačajo polovico članarine. Klub si stavi nalogo, naše mlade sile telesno in duševno izuriti ter jih pritegniti k skupnemu delu v blagor naroda in domovine. Pozneje se bodo vršila tudi klubova predavanja, da vcepimo v našo mladino tisto disciplino in energijo, ki jo žal pri nas tako pogrešamo. Tudi našim damam, ki čutijo slovansko, priporočamo, da pristopijo, kajti namerava se tudi ustanoviti pododsek „Ženski šport“. Isebeno vabimo k pristopu v Mariboru živče koroške begunce, da v skupnem delu v „Korotanu“ osvobodimo naš Korotan. — Tajnik.

: Prva seja pododbora Lj. N. P. za mariborsko okrožje se vrši v soboto 26. marca v restavraciji Narodn. doma. Pozivajo se vsi odborniki, da se prve seje sigurno udeležijo.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V soboto 26.: Zaprtó.
V nedeljo 27.: Popoldan ob 15. uri: „Kri-stova drama“. — Zvečer ob pol 20. uri: „Vsta-jenje“. Izv. ab.
V ponedeljek 28.: Popoldne ob 15. uri: „Kri-stova drama“. Zvečer ob pol 20. uri: „Jesenski manever“. Izv. ab.
V torek 29.: Koncert Stefana Romanow-skega (bariton).
V sredo 30.: „Ksenija“ in „Stara pesem“. Ab. C-27.

Ne pozabi naročnine!

Najnovejša poročila.

Vladne krize ne bo.

LDU Beograd, 25. marca. Davi je demokratski klub sprejel pismo g. Pašića kot odgovor na pismo g. Davidovića. Vlada bo razpravljala o demokratskih željah kadar bo mogoče, ne more pa sprejeti pisma v obliki ultimata. Vlada je pristala na to, da se da pomoč invalidom, oškodovanim v vojni. Pašić je to pismo prečital na sinočnji seji ministrskega sveta, ki ga je sprejel. Takoj po prejemu pisma g. Pašića je demokratski klub imel sejo pod predsedstvom Davidovića. Demokratski klub je v glavnem sprejel Pašićeve zahteve in ne bo več vztrajal na vprašanju glede vstopa muslimanov v vlado. Potemtakem se be izvedel sporazum in ne bo došlo do krize v vladi.

Komunističen upor v Nemčiji.

LDU Magdeburg, 25. marca. Komunistični voditelji v Eislebnu so prišli k poveljniku in ga naprosili za pogajanja v svrhu ukinjenja boja na vsem mannsfeldskem ozemlju. Poveljnik je odklonil vsako pogajanje z upornimi delavci in stavlil nastopne pogoje: 1. Uporne tolpe morajo takoj prenehati z bojem, potem nehajo tudi varnostni organi streljati; 2. vse orožje se mora oddati. Kdor ga odda prostovoljno, ga ne bo nihče vprašal za ime in se ne bo zasledoval; 3. vse uplenjene stvari se morajo takoj povrniti; 4. delo se mora vzpostaviti v vseh obratih. — Voditelji komunistov so obljubili, da bodo pri svojih ljudeh poizkusili doseči, da se ti pogoji sprejmejo in izvedejo.

LDU Berlin, 25. marca. Po vesteh iz Srednje Nemčije se more splošno reči, da delovanje policije napreduje. V Eislebnu obvladujejo varnostni organi položaj. Med Eislebnom in Hettstedtom se klatijo nekatere oborožene tolpe. Hettstedt sam je zasedla policija. Razen kolodvora je razstreljenih tudi nekaj zasebnih poslopj. Jutri se bo izvršil pogon za očiščenje mestne okolice.

Mannsfeld, Mannsfeld-Kloster in Leinbach so sedeži upornikov, ki nasilno rekrutirajo pristase med prebivalstvom. V Halle so se delavci plinarne in vodovoda vrnili na delo. Tudi v električnih obratih se dela. V Bitterfeldu so se izvršila nekatere nasilstva. Na Saksonskem se smatra položaj za ugodnejši. V raznih krajih države so imeli komunisti zborovanja, ki so potekla popolnoma mirno. V Hamburgu je mir. Iz Vratislave javljajo, da se je tamkaj izjalovil napad neke tolpe na blagajniške prostore neke banke.

Nota Cičerina romunski vladi.

DKU Moskva, 25. marca. (Brez. žieno). Zunanji ljudski komisar Cičerina je odposlal noto romunski vladi, v kateri protestira, da podpirajo romunske čete formacije belih gardistov ob Dnjestrju in da je obstreljevala romunska artilerija Jaruto južno Mohileva, za kar zahteva zadoščenje.

Ureditev zdravstvenih razmer.

Beograd, 25. marca. Izdelan je načrt za ureditev zdravstvenih razmer v državi. Na seji zdravniškega društva so razpravljali o pozameznih členih tega načrta.

Nov denar.

LDU Beograd, 25. marca. Finančno ministstvo je dalo tiskati nove novčanice po 25 par, ki naj zamenjajo novčanice po 1. K. Tiskanje se je poverilo trdki bratje Piatnik.

Železniška konvencija med Rusijo in Litvinsko.

DKU Moskva, 25. marca. (Brez. ž.) Med Rusijo in Litvinsko se je podpisala 3. marca železniška konvencija.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Zahtevajte v vsaki go-stilni „Tabor“.

Mala oznanila.

Užem službo kot prodajalka. Naslov v upravi. 418

Novosti! Hrvaška spalna in salonska soba, pestro barvana se prodaja. Lössnig, podobar in umetni mizar. Krekova ul., na vogalu. 420

Izvrstno vino po 16 K za prodati na Aleksandrovi cesti 38, Vlahovič. 416

500 kron nagrade, kdor preskrbi sobo in kuhinjo. Ponudbe pod »Ljubljana« na upravništvo. 414

Mala hiša z lepim vrtom in hlevom na prodaj. Poizve se Meljska cesta 55. 415 2-1

Družinska hiša z velikim vrtom se prodaja. Novavas, Zelena ulica 3. 417

Dva dobra konja za lahko in težko vprego z dvojno opravo, en faeton, 1 plato-voz na peresih in 1 lovski voz se prodaja. Zinauer, Aleksandrova cesta 45-11. 423

Vinograd ali kmetijsko posestvo v vrednosti 1—2 milijonov kron se išče za nakup. Ponudbe pod »Skrivnost« na upravo. 400 2-1

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22

Lep svilen, popolnoma nov **damski dežnik** in jako dobro ohranjena **rujava polna torbica**, se po nizki ceni prodaja. Vprašati je Koroška cesta 21, prtil.

Vesele velikonočne praznike!

voščim cenjenemu občinstvu u
Hinko Kosič, restavratore, Narodni dom. 401

Gostilna pri
„Jadranskem primorcu“
Maribor, Gosposki ulici 26

želi vsem svojim p. n. gostom in prijateljem

= vesele velikonočne praznike =

In jih vabi na kupico dobrega vinčka, katera toči po sledečih konkurenčnih cenah:

Isola bela sladka 44 K
Refoško 40 „
Dunajski jarčan (Wienergraber) 36 „
Dalmatince črni 32 „
Muškatelec 28 „
Gg. gostom čez ulico dve kroni ceneje.
421 Gazda Bratož.

Kam greste na velikonočni ponedeljek? 412

Na Gorco k Sv. Petru, kjer se toči izvrstna domača kapljica in je krasen razgled. Lorber.

Razglas.

Druga ustmena licitacija za prodajo raznovrstnega starega materiala v velikih količinah, kakor bodov, steklenic, posod iz pločevine, dalje odpadkov od zamaškov iz gobe (pluta), odpadkov od moke, zdrob od premoga, krne, strešnih in kartonastih lepenk, se vrši dne 11. aprila t. l. ob 9. uri pri Intendantnem skladišču v Mariboru. Ob železnici št. 16.

Za interese je ta material na vpogled dne 9. aprila t. l. ob 9. uri pri navedenem skladišču.

Kavcijo 10% od ponujene vrednosti je vložiti pred licitacijo pri Mariborski pukovski okružni komandi.

406 Mariborska puk. okr. komanda.

M. BIDOVČ
MARIBOR

Aleksandrova cesta 28

Priporočam novoročile povlanske novosti. Perilo za damo in vsakovrstno modno predmeto, rokavice, nogavice, vezane, čipke in raznih okrasov, avije, etamine, balisti, crepon, šifon, cejfr, pravo platno, foudard, d'lain. Novo barve volneno blago za obleke in bluze angleškega, francoskega, češkega, avstrijskega in italijanskega proizvajalca.

Zanimive novosti! 404 3-1 Znižane cene!

Radi

preselitve trgovine

v svojo lasno hišo na Aleksandrovi cesti št. 13 prodam veliko zalogo manufakturnega blaga, perila, robcev, nogavic itd. 405 3-1

po zelo znižani ceni

Kdor torej kaj rabi in želi dobiti dobro blago za malo denarja, naj si blagovoli vse nabaviti v trgovini

J. N. ŠOSTARIČ

Maribor, Gosposka ul. 5.

Zaloga konjskih oprem, različnih torbic za potovanje
gonilni jermeni

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 13

„MERKUR“ VELETRGOVINA Z MANUFAKTURO NA DEBELO

Maribor, Cankarjeva ulica 1

uljudno naznanja, da je došla večja množina čehoslovaškega in italijanskega pomladanskega blaga po zelo ugodni ceni! 407 3-1

Kolektivni oglas odprave JADRAN MARIBOR.

Damski klobuki

v največji izbiri

Vsaka

preureditev

okusno, najhitreje

po najnižjih cenah

samo pri

Elise Polt Witzler

Gosposka ulica 15.

410

Na debelo! Veletgovina z železnino Na drobno!

PINTER & LENARD

MARIBOR Aleksandrova cesta 32-34 MARIBOR

Priporočam svojo bogato zalogo železa, nosilcev (traverz), cementa, pločevine, vseh vrst kovanja, štedilnikov, žičnikov, mrež in vseh v to stroko spadajočih predmetov po nizkih cenah. Postrežba točna in solidna 411 3-1

Trgovski pomočnik

manufakturiat, kateri se je v Mariboru, Celju, Ptuj izučil ali v teh mestih ali okrajih serviral, se takoj sprejme v veletrgovini Ludovik Kuharič, Ormož. — Istotam se sprejme dobro izurjen kurjač za lokomobilo. 398 2-2

Aloiz Rečnik

oblastveno konces. elektrotehnik

POBREŽJE PRI MARIBORU
Cesta na Brozje štey. 22

prevzema instalacije za električno luč in moč, kakor tudi zasebnih naprav za mline, žage itd., kakor vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. 422
Solidna izvedba in dobra postrežba tega podjetja je že znana! Nobena predplačila! Zmerne cene!

Železnino in špecerijo

na debelo in drobno

priporoča po najnižji ceni

Ivan Koražija

Maribor, Aleksandrova cesta 23

Velika zaloga listov za vodne žage in cirkularne žage!

Razpošilja po pošti na vse kraje!

Nemški korespondent

oz. korespondentinja, samostojna moč, zmožen popolnoma slovensčine in tsnopisa. 402 2-1

Saldokontist

dobra in zanesljiva moč z daljšo prakso, se takoj sprejmeta. — Ponudbe na naslov uprav. Tabora pod šifro „Trgovska družba“.

1 vrsta

bukovih drvi

meterski stot K 1050—, v dom postavljeno 1 meter K 270—, Zagani fat K 60— na lastni električni žagi, Zagane drve meter K 70—. Mešane drve fat od 780 kron naprej.

.. Premog se vedno dobi. ..

Tvrda Lippert

vogal Frančiškanske in Tattenbachove ulice. 319 3-1

J. D. Jerman in dr.

trgovina z mašinim blagom
RUŠKA CESTA 37 408
blizu Koroškega kolodvora.

Pozor! Pozor!
Ignac Božič

je zopet otvoril svojo krojačnico za gospode in dame. Zaloga lepega angleškega blaga po zmerenih cenah. 413 3-1

Maribor, Sodna ul. 30
(Gostilna „Pr. Prlek“).

V Ljutomerških gorcih se prodaja

vinograd. posestvo

Nasada je 2 orala, krasna lega, nasad: muškatsilvanec, ruianec, pošip in italijanski riček. Posloje novo, vili podobno. Natančnejša pojasnila daje odvetniška pisarna doktor Lašič, Ormož. 399 2-2

Primorci!

Naznanjam, da sem odprl novo higijenično brivnico.

Za prvovrstno in čisto postrežbo jamčim. 268 2-2

Vjekoslav Gjurić
primorski begunec.
Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Pristopajte

k
Jugoslov. Matice!

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Podružnica: **MARIBOR**, Aleksandrova cesta št. 35.

Podružnice: **MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TREST, WIEN.**

Telefon štey. 375

Speditioja vseh vrst. :o: Carinska agentura in carinske reklamacije. :o: Vkladiščenje vsakovrstnega blaga. :o: Mednarodni prevozi. :o: Seizivo z patentiranimi pohištvenimi vozovi na vse strani. :o: Speditijsko dostavo podjetje južne železnice.

Največja domača speditijsko podjetje

113

Brzojav. naslov: Spedbalkan.

Predprodaja vozovnic

za vse proge južne in državne železnice.

Skladišče spojeno s tirom južne železnice, Aleksandrova cesta št. 70.

Največja domača speditijsko podjetje

Velikonočna priloga „TABORA“.

Čika Nika:

Balada o vitezu Jurju in zakleti devici.

Cujte bratje, kaj se je zgodilo v letu devetnajstodvajsetprvem v Mariboru ob zeleni Dravi, ob zeleni, ob naliveu rjavi. Tam imel vam je Ogrisegg-aga krasen perivoj cvetlic najlepših, vse krasnejših kakor sultan Viljem, vse krasnejših ko efendi Korl. V perivoju pa Ogrisegg-aga vam imel zaprto je devico, vse po svetu znano krasotico, Švabovsko Posest imenovano. Ljubil vdano je Ogrisegg-aga, ne prodal bi je za sto milijonov, sto milijonov zlatih napoljonov. Čul o njej tam v daljnem je Mostaru svetli in junaški vitez Juri, pa zajezdil iskrega je konja, pa pojezdil vam do Maribora, Maribora ob zeleni Dravi, ob zeleni, ob naliveu rjavi.

Ko prijezdil je do Maribora stopil svetli je junak pred ago po mostarsko on mu progovoril: „Čul sem, slavni moj Ogrisegg-aga o devici tvoji najkrasnejši, čul o njej sem in sem se napotil, da jo vidim predno konec vzamem.“ Odgovoril mu Ogrisegg-aga: „Svetli Juri, dragi moj junače, pač tako je in prav nič drugače, da to željo rad bi ti izpolnil, toda eno ti povedat moram, eno samo žalostno resnico: — Če bi videl ti devico mojo, silna v srcu bi se strast ti vnela, mislil noč in dan bi nanjo, vitez, od ljubezni čisto bi ponorel; skušal bi devico pridobiti, z mano, vitez, bi se dueliral; toda, kdor z menoj se duelira, brez pardona žalostno umira.“ Prebledel je slavni vitez Juri, prebledel je in se je zamislil; a ko je do dobra vse premislil, svetlemu je agi odgovoril: „Ne bojim se smrti, svetli aga, da le vidim enkrat nje obličje. Pelji v vrt me, kjer prebiva ona!“ Handžar snel je s stene svetli aga ter zavihal bele si rokave, pa povedel viteza k devici, po vsem svetu znani krasotici. Ko je pred devico stopil vitez izpolnila se prerokba age — vitez smrtno se je v njo zaljubil. Tiho je zapustil vitez ago, nič več v Mostar jaden ni se vrnil; v Mariboru ob zeleni Dravi, ob zeleni, ob naliveu rjavi, se nastanil vitez je za stalno. Dan za dnem je k perivoju hodil, čez ograjo žalostno je gledal.

Pa o j čudo, preveliko čudo — srce se devičino je vnelo, vitez Juri ji je zmešal glavo, pa ljubezen vračala mu jedna. Ko za to je zvedel svetli aga, od bridkosti silne je ponorel in v norosti svoji čudo storil: K sebi Jurja je poklical aga, pa prodal mu perivoj z devico za papirnih kronic, je mošnjico

Ko za to je zvedel zbor vojščakov, ki mu naloga velika dana, da pred divjimi Slovani brani Švabovsko Posest, devico drago, ves se v kopjih zablestel je „Marburg“, pa nad viteza udril jo besen. Vitez Juri pa se ni ustrašil, vitez Juri, junak od mejdana, buzdovan je težki svoj privzdignil, parkrat z roko je junaško mignil, pa razkropil in razgnal sovraže, na strani vse štiri in vetrove. Že je mislil slavni vitez Juri vsesti se na zmagošlavni lovor, odložiti marnje težki tovor, pa o j javo, njemu od mejdana, že zagledal dva je konja vrana, a na konjih dva junaka silna, zadnja dva iz „nemškega Marburga“. Prvi bil je „Ljudski Glas“-efendi, druga bila je Kasandra „Straža“, staroslavna mati amaconka. Ko prijezdila sta mi do Jurja, grdo sta pogledala junaka — vnela bitka se, da nikdar taka ...

Tri nedelje se je bitka bila, tri nedelje tinta se je lila. Ko pa tretjo je nedeljo Juri zopet vmočil buzdovan v črnilo ter zamahnil proti amaconki — črna tinta vso jo je polila, iz bojišča jo je odkurila. Z njo zbežal je „Ljudski Glas“-efendi.

Slavo pel je Maribor junaku, slavnemu junaku iz Mostara, ki si Švabovsko je Posest pridobil ter premagal vse nemčurje naše; ž njimi zmagal še Kasandro „Stražo“, prizadel veliko ji blamažo.

Marij Skalan:

Spomini iz mojega prvega potovanja na Mars.

Leta 2000., dne 5. februarja sem dobil iz Beograda brzojavno obvestilo, da sem določen za delegata jugoslovenske vlade pri trgovinskih pogajanjih med Zemljo in Marsom, ki so bila določena za prihodnjo Veliko noč v Cicibambulu na Marsu. Tega obvestila sem se dvakrat razveselil, prvič, ker sem iz njega razvidel, da me v Beogradu visoko cenijo, kajti sicer bi mi ne poverili tako važne misije, drugič pa radi tega, ker je bila že dalje časa moja najiskrenejša želja posejiti ta naš prijateljski in zavezniški planet, o katerem sem že toliko zanimivega čital. Prvo veselje pa mi je pokvarila moja boljša polovica, ki je začela nepopisno jokati in vzdihovati, ko je zaznala, da pojdem na tako dolgo pot in seveda tudi nevarno, kakor se je njej zdelo. Zenske so pač še vedno iste kakor so bile pred temnimi stoletji. Takrat so se bale, če je soprog moral preko morja v Ameriko, danes pa se bojijo, če mora na Mars.

Ko pa sem ji obljubil, da ji prinesem z Marsa najlepše, pristne marške koralde, se je končno vendarle potolažila ter mi pripravila vse potrebno za potovanje.

Ker sem iz „Tabora“, izdaje ob 10. uri, (takrat je izhajal samo še štirikrat na dan) izvedel, da odpotuje zemeljska delegacija iz Washingtona že 8. februarja popoldan z brzoplovom „Furlanic“, sem pač moral hiteti, da ne zamudim. Radi tega sem vstal 7. februarja že na vse zgodaj, sedel v avtomobil ter se odpeljal na tezensko letalno postajo, kjer sem sedel v zračni ekspresni omnibus, ki je bil ravno razvil zastavo ter zažvižgal in par hipov na to smo bili že onostran Pohorja. Vreme je bilo ne navadno lepo, razgled s pločnika omnibusa naravnost diven. Medpotoma smo pristali samo v Genovi, kjer se nam je dogodil mal incident z fašisti, ki so sedaj, odkar so naše čete Italijo doobra zdelale ter osvobodile Trst in Gorico dolgoletnega tujega jarma, na nas Jugoslovane posebno besni. Toda o tem prihodnjič. Dalje smo pristali še v Gibraltarju, potem pa na večer ob 16. uri na zračnem postajališču v Washingtonu, kjer me je že čakal naš poslanik s par drugimi političnimi osebnostmi. Odpeljali so me v hotel „Maribor“, katerega lastnik, gospod Miloš Šober je ravno pred nekaj tedni umrl v visoki starosti 94 let, kjer sem se do dobra okreščal. Po večerji smo odšli v gledališče, kjer je pola slavna jugoslovenska operna pevka gospodična Elvira Jankova, pravnučinja našega gled. igralca gospoda Vekoslava Janka, ulogo Ksenije v slavni Parmovi operi „Ksenija“. Po predstavi sem zašel v kavarno, kjer sem se spoznal s „Taborovim“ ameriškim poročevalcem, gosp. Franjo Pircem, ki mi je zatrjeval, da je potomec slavnega Franja Pirca, ki je bil pred 100 leti urednik „Tabora“ ter da samo iz spoštovanja do tega pradedu nosi prav tako črno brado. Kakor sem pozneje izvedel, me je mož povlekel, kajti slavni Franjo Pirc ni imel nikakih potomcev — prav po Vodnikovo:

„Ne hčere, ne sina
po meni ne bo,
dovolj je spomina,
da „Tabor“ bero“.

Po sladko prespani noči sem se napotil 8. februarja na prvi sestanek delegatov. Ko sem prispel v veliko zborovalno dvorano, so bili zbrani že vsi polnoštevilni, le delegat pobreške republike „Affentürkei“ neki vnuk učitelja in slovenskega pisatelja Zemličja je še manjkal, ker je baje nenadoma zbolel na španski in je moral nekje v Genovi v posteljo. Dogovorili smo se, kdaj odpotujemo in vse drugo, kar je bilo še potrebno. Naš telefonist je še pozvonil v Cicibambulu na Mars ter sporočil tamkajšnjemu konferenčnemu pripravljalnemu odboru, da odpotuje naša delegacija ob 14. uri iz Zemlje.

Po obedu smo odšli na zračno postajališče, kjer so že ropotali stroji ogromnega brzoplova „Furlanic“ ter uredili vsak svojo kabino. Točno ob

14. uri se je „Furlanic“ dvignil od tal. Godba na krovu je zaigrala v zadnji pozdrav naši stari Zemlji, potniki pa so mahali spodaj stoječim v slovo. Odšel sem s čehoslovaškim delegatom dr. Klofačem v krovni park ter sedel v utico na vogalu, od koder sva imela krasen razgled na Zemljo. Vreme je bilo ves čas lepo in naš brzoplov se je dvigal z nepopisno naglico v višave. Zemlja je bila vedno bolj oddaljena in hip na to smo morali že povezniti na krov stekleno streho, kajti prišli smo v prostor brez zraka ter smo tako morali naš zrak zapreti, da nam ne uide.

Okrog 18. ure smo šli k večerji in ko smo se po večerji sprehajali zopet po parku, smo videli pri razglednih linicah našo staro Zemljo le še kot ogromno temno kroglo, le na eni strani je bila še obžarjena od solnca. To solnce pa je bilo čisto podobno luninemu srpu. Z dr. Klofačem sva se porazgovorila o skupnem nastopu pri konferenci ter se ob 20. uri podala spat.

Ko sem se drugo jutro prebudil, je bila moja prva pot k razgledni linici. Kako sem se začudil: Zemlja je bila že v silni daljavi pod nami, podobna le še zvezdi. Od nadaljnjega opazovanja Zemlje me je odvrnilo nenadno močno šumenje, ozrl sem se kvišku ter opazil, da se nam bliža velikanski tovoroplov, obložen z raznimi produkti iz Marsa, namenjen na našo Zemljo. Hip na to je naš brzoplov že švignil mimo njega v višave in tovoroplov je kmalu izginil v silnih globočinah pod nami.

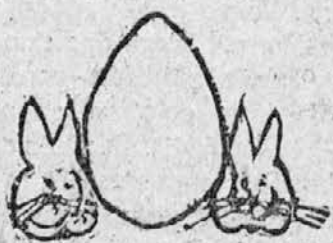
Dne 15. februarja smo pripluli tako blizu Marsa, da smo že razločno lahko opazili posamezne njegove kontinente in morja. Vreme je bilo ves čas izbornu udi na Marsu. Istega dne smo dobili iz Cicibambula tudi radio-poročilo, da so za nas že določena stanovanja v hotelu „Bilibambuli“. Naslednjega dne, 16. februarja, torej ravno osem dni po odhodu iz Zemlje, smo točno ob 12:30 pristali na zračni postaji v Cicibambulu. Število občinstva, ki je prišlo k sprejemu je bilo ogromno, gotovo ga je bilo več stotisoč. Ko smo izstopili, so nas že čakali avtomobili. Mene je pričakoval s svojim avtomobilom naš poslanik in opolnomočen minister pri cicibambulski vladi g. dr. Velimir Radivojevič Rehar, vnuk žurnalista, pesnika, pisatelja in dramatika Radivoja Rehara s soprogo Leposavo, vnukinjo nekdanjega slavnega jugoslovenskega ministra dr. Avg. Reismana. Oba sta me sprejela zelo ljubeznjivo ter me povabila na večerjo.

Ko sem se v hotelu umil, preoblekel in osnažil, sem najprej odposlal dve brzojavki, eno beograjski vladi, drugo moji soprogi, kjer sem obema sporočil, da sem srečno prispel ter da stanujem v hotelu „Bilibambuli“. Potem sem si šel ogledat mesto, ki je nepopisno krasno in prekaša v napredku najmanj za 1000 let naša zemeljska mesta. Obiskal sem tudi zgodovinsko mesto na okoliškem holmu Adamoevili, kjer sta bila pred 70.000 leti vržena na Zemljo nesrečna zaljubljenca kraljevi sin Adam ter uboga sirota Eva, naša

pradeča, katerih potomci smo vsi mi ljudje na Zemlji. Tam stoji sedaj veličasten spomenik iz samega čistega zlata, postavljen v spomin tema dvema davnima Marsovcema. Ko sem gledal ta spomenik, so me skoro obile solze in moral sem nazaj v mesto. Kako sem se začudil, ko mi pride nasproti prav uborno opravljen berač ter me poprosi v nemškem jeziku miloščine. Pozneje sem izvedel, da je to zadnji potomec nekdanj slavne avstrijske cesarske rodbine Habsburžanov. Tempora mutantur! Izvedel sem tudi, da se nahajajo v Cicibambulu kot berači potomci nekdanje italijanske kraljeve hiše Savojevci in še več pregnanih vladarskih hiš iz naše Zemlje.

Zvečer sem se pri našem poslaniku seznanil z našo mlado slikarico Doležalovo, potomko knjižgovodje „Mariborske tiskarne“ Lojzka Doležala ter s pesnico Jugovo, vnukinjo nekdanjega urednika Juga. Z njima sem se zapletel tudi v pogovor o razmerah v Mariboru pred sto leti. Doležalova mi je pravila, kako ji je njen stari oče nekoč pripovedoval šaljive zgodbe o uredniku dr. Leopoldu Lénardu, velikem humoristu tedanje dobe, dalje o neki igralki Dragutinovičevi, ki je imela veliko malih ter o pevki Luci Ožegovičevi in o njenem mladem pažu, ki je storil žalosten konec, o nekem sodniku dr. Kramerju, ki je živel in umrl v kavarni „Central“, kjer ima še danes spominsko ploščo, o žalostnem romanu neke nesrečne mlade igralka itd. Sploh bilo je jako zabavno.

Drugo jutro me je nenadoma pozval hotelski sluga k telefonu in dalekovidu. Tekel sem v celico ter zagledal skozi dalekovid — mojo soprogo v sami srajci, kako vrti kljuko telefona ter kliče „halo“. No, tedaj me je opazila tudi že ona ter me vprašala vsa vesela, kako mi gre. Ko sva se do dobra zgovorila, sva se električno-brezžično poljubila in nato sem odšel z ostalimi delegati na izlet po Marsu, ki je trajal do otvoritve konference, to je do Velike noči. To pa je poglavje zase, katerega bom opisal ob drugi priliki.

Čika Nika:

Tempora mutantur.

Bil cesar je nekoč — o j cesar Karl,
zdaj ni ga več,
zdaj vse je preč,
nikoli več ne bo nam — gospodaril.

Bil vojvoda nekoč je — Šušteršič,
zdaj ni ga več,
zdaj vse je preč,
zdaj je samo oskubljen — ptič.

Bil minister je — Korošec Antón,
zdaj ni ga več,
zdaj vse je preč
zdaj je samo klerikalen — patron.

Bil je vladni komisar — Leskóvár,
zdaj ni ga več,
zdaj vse je preč,
zdaj je samo še — šušmar.

Bil stanovanjski je paša — dr. Juván,
zdaj ni ga več,
zdaj vse je preč,
zdaj je samo še klerikalen — ulan.

Lev N. Tolstoj:

Prvo žganje.

Nek siromašen kmetič je šel nekega dne na polje na delo. Za kosilo je imel s seboj samo kosček suhega kruha. Skril je kruh varno v nek grm, prijel za plug in pognal svojega konja.

Po preteku dveh ur sta se utrudila od najtežjega dela kmetič in konj. Konj se je pasel po livadi, kmetič pa je stopil do grma. Iskal je svoj kruh, toda ni ga našel. Medtem, ko je seljak oral, je šel mimo grma vrag. Ta je vzel kruh in se skril za grm misleč, da se bo naveselil, ko se bo kmetič hudoval. Kmetič pa je dejal samo: „Gotovo ga je kdo vzél, ki je bil lačen“. Lahkega srca in praznega želodca je nadaljeval svoje delo.

Vrag je bil na ta način prevarjen. Odšel je k svojemu mojstru satanu in mu povedal, da kmetiču ne more do živga. „Nevrednež“, je zagrmel satan na ubogega vruga „če mi v teku treh let ne pridobiš kmetiča, te bom utopil v vodi!“

Mali vrag se je ustrašil. On je mislil in mislil, kako bi zadovoljnega kmetiča pridobil za satana. Končno se je spomnil. Obkel se je v kmečko obleko in šel h kmetu za hlapca. Ker je bilo videti, da bo suha letina, je svetoval hlapec kmetiču, da naj poseje žito v vlažni zemlji. Vsepovsodi so imeli slabo žetev, le kmetič in njegov modri hlapec sta se veselila bogatega žita, ki ga je bilo toliko, da ni šlo v shrambo. „Škoda tolikega kruha“, je dejal kmetič, „tega ne pojem vse svoje življenje“. Vražji hlapec pa se je zamislil in dejal: „Če ga ne moreš pojesti, lahko ga popiješ. Tako ga boš lahko porabil, obenem pa se boš tudi naveselil in jaz s teboj“. Zadnje besede je dejal potihoma in zaškrtnil z zobmi. Tako je naučil kmetiča, kako je treba delati žganje. Kmetič je skuhal mnogo žganja iz svojega žita, a vražji hlapec mu je pomagal s pravim vražjim veseljem. Kmetič je poskusil pijačo. Potem ga je vedno pokušal in pil, pil... Tedaj je letel vrag k svojemu mojstru satanu in ga obvestil: „Kmetič je tvoj, on pije...“

Mojster satan je hotel, da sam to vidi. Vrag ga je peljal v kmetičevo koč. Sedel je s predstojnikom pri steklenici žganja in oba sta pila čašo za čašo. Kmetičeva žena je točila. Ko je ona z negotovo roko točila žganje, se je kmetič razhudil in zakričal: „Neumna stvar, pazi, ali te moram jaz učiti!“ Satan se je sladko nasmejal.

Tedaj je potrkal na vrata siromak in prosil za kosček kruha.

„Jaz ne morem rediti vseh, ki so lačni!“ je zakričal kmetič in zaloputnil vrata tik pred siromakovim nosom. Satan si je zadovoljno pomel roke.

Kmetje so pili dalje. Eden drugega so hvalili in se postavljali s svojo modrostjo. Vrag je dejal svojemu mojstru: „Pazi, zdaj so lisice, kmalu postanejo volkovi.“ In res! Od hvale so prešli k zbadanju. Kmetič se je tako razljutil, da je z roko udaril svojega prijatelja. Satan se ni mogel več vzdržati od veselja. Vrag pa mu je dejal: „Počakaj, volkovi bodo kmalu postali svinje“.

Da bi se kmet maščeval za udarec z roko, je vrgel steklenico v gostitelja. Ta je ubežal. Kmet je planil za njim. Begunec je padel. Ta se je vrgel nanj. Oba sta se valila po cestnem blatu in obležala. Satan je potapljal vruga po ramenu: „Gotovo si žgal to pijačo iz lisičje, volčje in svinjske krvi“. „O ne“, je pripomnil vrag zadovoljno, „to pijačo je pekel človek iz svojega vsakda-

nega kruha. Lisičja, volčja in svinjska kri niso v pijači, ampak v človeku. Človek se premaguje, ker je močan. Toda, kadar pije moje žganje, tedaj se ne more obvladati, nego se zveri v njem osvobode! Pusti, da ljudje pijejo in tvoja žetev bo obilna“.

Satan je navdušeno objel vruga. Tedaj je pozval vso vražjo družbo. Pred vsemi zbranimi je podal satan vrugu najvišje odlikovanje in je dejal: „Od vseh vas vragov je moj najboljši sluga vrag žganja, ki je zmagal s čašo, a za njim šele pride ves ostali pekel“.

Čika Nika:

Pohujšanje v kleti šentflorjanski.

O domovina, ti si ko vlačuga, nekoč zavzdihnil Cankar je preslavni ter spisal čudno farso v treh dejanjih je o dolini tožni šentflorjanski.

O Cankar, da bi danes še živel, da danes bi živel tu v Mariboru, bi spisal farso v najmanj sto dejanjih o tožni naši kleti šentflorjanski.

Priklatil od nekd se Konkordat, postavil tron si je v podzemsko klet, zamamil vanjo ves naš grešni svet, pohujšal starce nam in mladi cvet.

Zdaj prazno je gledišče in svetišče, koncerti prazni, prazni zbori, shodi, k predavanjem zdaj nihče več ne hodi, ker vse zamamil v svojo klet je — zlodi.

Lovljenje slonov.

Kdo ni še stal kdaj kje ob glavni cesti manjšega mesta in radovedno opazoval cirkuško „parado“? Skoro vsak že in vsak se tudi ve spominjati, da je običajno na čelu pohoda stopicala velikanska žival — slon in vlekla za seboj več težkih vozov s tako lahkoto, kot da so igrače. Človeku se zdi, ko gleda veliko silo slona, da je ni težave, katere bi ne mogel premagati. Kako droben in neznačen izgleda človek, ki stopa poleg njega.

Nato se pojavi v glavi malega človeka, ki presenečeno opazuje živalskega velikana nenadoma vprašanje: Od kje prihajajo te velike živali; kako je mogoče, da taka slabotna stvar kot je človek, poveljuje po svoji volji tako velikemu mamutu kot je slon?

Vsak deček, ki se povrne iz pomladnega cirkusa, kjer je opazoval taka monstra, se obrne s podobnimi vprašanji na svojega očeta, „ki zna vse“ in oče se mora kaj pogostoma popraskati za ušesom, ker ne-le, da ne more odgovoriti, nego bi tudi sam rad komu zastavil to vprašanje.

Lovljenje slonov, bodisi iz športnih ali iz trgovskih namenov, je eden najrazburilivejših poklicov na svetu. Zahteva precej spretnosti in dokajšnjo porcijo osebnega poguma, kar zlasti omenja buletin, katerega je izdala narodna geografska družba (National Geographic Society).

Afrika je naravnost paradiž za lovce, za prave lovce namreč, kajti „jager“, ki zna „pihniti“ zajca še ni povsem zmogel lov v afriških pragozdih, kjer lahko pade vsak hip panter lovca za vrat. Pogosteje se zgodi, da se v afriških

džunglih slona ustreliti, mesto da bi se ga vjelo in ukrotilo. Iz brezkončnih vrst igre je preganjanje slonov ena najnevarnejših.

V teritoriju, katerega poseduje Anglija, stane lovsko dovoljenje ali licenca 125 dolarjev in s tem dovoljenjem ne sme lovec ustreliti več kot štiri živali. Lovec se poda na „jago“ v družbi več sto domačinov naganjačev, kateri pazno gledajo po tleh, da najdejo kaj slonovih odpadkov, in ko pridejo v bližino črede slonov se pojavi vseobče razburjenje. Zapazi se velikanskega samca, ki tehta najmanj štiri tone, ki preteče dviga svoje močne okle. Puška k licu in natančno merjenje je potrebno, ker krogla mora zadeti slona takoj za plečno lopatico, drugače ga ne podere. Slon je jako kratkovidna žival, toda kljub temu se zapodi za lovsko družbo, če ni zadet na pravo mesto, z veliko besnostjo in tedaj v hudi paniki beži vse kar more.

Ce se je lovcu posrečilo, da je žival podrl na tla, pomeni, da je dobil od tri do štiri sto dolarjev vredno slonovo kost. Ostalo, to je meso ubite živali pojedjo naganjači, kar morejo, kar pa ostane njihovim zobem, ponesejo domov, da razvesele srca (ali boljše želodce) svojih žen in otrok. Lov na slone v Burma in v Indiji je različen. V Indiji se zgradi veliko štokado (ograja iz zabitih kolov), ki ima obliko črke V. Taka ograja ima včasih dolgost ene milje. Tropo slonov se potem napodi v to ograjo, kamor prigrme, ne da bi sumili, da se podajajo v past. Polagoma se jih podi dalje proti ozkemu kotu štokale, v katerem se nahaja ozka odprtina v široki prostor, od koder potem ne morejo več uiti.

V Burma pode slone proti pasti s pomočjo dolgih vrst v tla zabitih kolov, katerim se priveže na vrh gorljivih snovi. Ko se slone naganja proti odprti zagrajenega prostora se zažge na eni strani gorivne snovi, ki se nahajajo na preje omenjenih kolih. Potem se isto izvrši na drugi strani. Ker se sloni teh čudnih ognjev boje, se umičejo proti strani kjer je tema, to je proti tisti strani, kjer ni ognjev in baš tam se nahaja past. Omeniti je namreč treba, da se vse to vrši po noči. Sloni so dokaj bistre živali, kljub temu mislijo, da ni preveč varno hoditi tje, kjer gore ognji, zato beže proti tisti strani, kjer jih ni.

Kadar se slon nahaja v ograjenem prostoru, od koder ne more več zbežati, tedaj mu je treba privezati močno verigo za nogo in ga pripeti k močnemu drevesu. Ker pa slon ne spada v družino jagnjet, ni privezovanje verige nič kaj varno delo. To se pa da storiti s pomočjo drugih ukročenih in izučenihi slonov. Dva ukročena slona se postavita vsak na eno stran ujetega brata in ga stisneta, da se nahaja kakor v preši, tedaj prihit človek in mu pritrdi verigo za nogo, drugi konec potem k drevesu. Divji boj nastane potem, ko spozna slon, da je vjet in privezan. S svojo orjaško močjo poskuša, da bi utrgal verigo in se oprostil. Ta boj včasih traja po več ur. Toda tudi slon spozna, da so na svetu še močnejše stvari nego je on in naposled se uda v svojo usodo.

Skozi več dni se žival potem pusti brez hrane, da se jo oslabi. Nadalje je treba ujetega slona naučiti, da je pokoren človeku, ki ga je ujel in da mora voljo slednjega brezpogojno ubogati. Pogostoma se priveže divjemu slonu drog na vrat, ostali konec pa na vrat ukročenemu slonu. Včasih se jettnik brani pokoriti s tako upornostjo, da si oba polomita v boju vratove. Drugi so zopet tako krčevito branijo postati su-

žnji, da se do poslednjega diha branijo in poginejo rajši, nego bi se vdali.

Kakor hitro se pa vda krotanju, se začne plemenitejši ravnanje z njim in iz tega kmalu spozna, da slonova sreča v ujetništvu je najpopolnejša, če se popolnoma podvrže in uboga svojega krotitelja. V približno enem mesecu je orjaška žival že pokorna in ubogljiva, takorekoč „kot janček“.

Radivoj Rehar:

Preko Adrije naše.

Preko Adrije naše, preko naše device, črna je kača ovila svoje ogabno telo; preko Adrije naše črni so vrani leteli, črni so vrani seli gladni na našo zemljo, črni so vrani zakrili s svojimi črnimi krili solnce nad njo ...

Oj, vi bratje, ki niste obupali še nad lastno močjo, povejte kedo zajezdil bo belca v polje široko, v polje globoko? Povejte kedo nam devico otme, ko Jurij sveto Marjeto? ...

Dr. Avg. Reisman:

Reporter.

„V nedeljo so ga pokopali na dunajskem centralnem pokopališču, na tem ogromnem polju, kjer polagajo v zemljo, kar nikoli več ne vsklije. Mnogo sto ljudi ga je spremilo na poslednji poti; ministri, birokrati, umetniki, pisatelji, publicisti. In nekoliko govornikov mu je posvetilo iskrene, himnične spomine.“

Pokojni je bil stoterim, tisočerin osebam na pogrebu. Vsakokrat je zapisal vse honoracijore, ki so prišli in podajal njihov seznam časopisom. Prišla pa je smrt, iztrgala mu iz roke papir in svinčnik in bilo je konec njegove reporterske službe. Šestdeset let je opravljal to službo. Ponavljam, šestdeset let. Pomislimo malo, kako dolg je ta čas in kaj se je v dobi šestdesetih let vse zgodilo okrog njega.

Prišel je na Dunaj iz Boskovic. Razumel je češko, kar mu je v njegovem poklicu zelo pomagalo. Začenjal je pošiljati časopisom majhna poročila. Dopadla so se. Majhen začetnik je znal pisati. Imel je gost, zanimiv slog, katerega je obdržal ves čas. Njegovi po-nejši uvodi k velikim, senzacnim dogodkom v stroki kriminalistike, čeprav brez kričavih fraz krvave literature in ameri-kanske reklame, so bili vendar priprosti in jasni, tako da jih je bilo prijetno čitati. Kmalu je opozoril na sebe čita-joče občinstvo. Ustanovili so dnevno policijsko korespondenco za časopise in ji postavili na čelo Wilhelma, ki je imel težko nalogo: Nasitiiti radovednost čita-tele, obenem pa ne škodovati interesom uradov in sodnije. Postal je in tudi ostal zaupnik obeh strani.

Delal je dan in noč, poleti in pozimi brez počitnic, brez oddiha, brez odmora. Šestdeset let je tako deloval. Ubijal se je do izčrpanja. Po polnoči je končal in zgodaj zjutraj zopet začenjal. Dan na dan z eno samo izjemo, ki jo bom pozneje omenil. Kajti policijski vestnik o nesrečah, samomorih, umorih, tatvinah,

defraudacijah, o prihodu ali odhodu po-litičnih in denarnih činiteljev, se je iz-dajal parkrat na dan. Od 10. ure do-poldne do ene ure popoldne. Rastel je, ko je Dunaj dobil milijone prebivalcev na svojem razširjenem okrožju. To ni bil samo suh raport. Bilo je treba tudi komentarja, razmotrivanja, poprave, šti-lizacije. Poleg tega material ni prihajal ves od sodnij ali civilnih, dijaških in dvornih uradov, ampak si ga je bilo treba tudi oskrbeti. Wilhelmu se je zgo-dilo na en dan, da je bil na dveh po-rokah, na treh pogrebi, na par plesih in še na kakem kolodvoru, kjer je prišel ali odpotoval kak potentat ali princ.

Vse to je bila strašna robota. Takšno je mogel prenesti samo mož mirne na-rave, skrajno zmožen, pravilno in so-lidno živeč, ki je poznal razmere in ljudi. Iz svoje korespondence, katero je celo pisal, dokler ni bilo strojev, na par velikih polah, je ustvaril nenadomestljivo in zanesljivo pripomoč lokalne kronike.

Videl je razmah Dunaja od obnove ustave v letu 1861, videl dunajsko raz-stavo 1873. sestanek številnih vladarjev, videl gospodarski polom istega leta, preživel okupacijo Bosne in Hercegovine, in preživel vojno in z njo združene po-sledice padca Dunaja. O vseh osebnostih pri teh spremembah, o vseh prevratih je referiral in o dogodljajih, ki so bili v zvezi z družbo.

Njegova obrt je bila utrudljiva, ne-hvaležna in naporna. Lažje je biti hi-storik na dolge inštanče, kot pa dnevni kronist, bili stalno na straži in se ne-prenehoma sukati krog kalejdoskopa za p. n. publiko, to požrešno in nenasitno bestijo, lačno notic, senzacij, krvi, per-verznosti.

Imel sem često priložnost opazovati ga pri pripravih za referate. Na primer v obredni dvorani dvornega gradu ob prvem bivanju Viljema II. na Dunaju, ali pri pogrebu kake veličine. Stal je in si ogledoval udeležence in prihajajoče. V desnem žepu suknje je imel par sto kosov belega papirja. Na te je pisal ime za imenom in jih deval v levi žep. V svoji delavnici pa si je sestavil in uredil vse lepo po šaržah in redih, da je vse naštel v svojem poročilu. Zgodilo se je, da je kakšen gospod Povsedibil, ki je hodil na pogrebe samo zato, da bi bil imenovan v časopisih, pristopil k repor-terju Wilhelmu in mu zašepetal: Baron X, ali sekcijski šef, kar je pomenilo: „ne pozabite, da sem bil tukaj.“ V nje-govi gorečnosti se mu je enkrat pri-godila neprijetnost, ki ni ostala brez posledic. Obiavljal je namreč sestavo ka-bineta grofa Badenija, kar je bila tajnost in do tedaj še ni bila razglašena. Novi premier, ki je hotel biti s svojimi bo-dočimi sodelovalci v zaupnem posveto-vanju na kraju, oddaljenem od prometa in velikomestne radovednosti, jih je povabil v osamelo jedilnico zahodnega dunajskega kolodvora, ki je izredno skrita in diskretna. Restavrater, kateremu je prišlo, da je mogel gostiti celo mi-nistrstvo, se je s tem pošasčenjem po-bahal in Wilhelm je to objavil. To nediskret-nost so mu hudo zamerili in mu je dolgo niso odpustili. Kadarkoli so pred-lagali zanj kak naslov ali red, so mu očitali to napako. Šele po letih je postal cesarski in pozneje vladni svetnik.

Šest dni je garal, mnogo delal, malo spal. Toda sedmi dan je počival. Bil je rigorozen izvrševalec zakona: „Pomni, da boš praznoval praznični dan.“ Ni bil ortodoksni žid, toda od petka zvečer, ko se je zmračilo, do sobote zvečer ni ganil z roko. Tega pravila ni nikdar opustil, in vsi so to njegovo trdnost prepričanja respektirali.

Ostal in umrl je ubog in čist. Tiso-čem je pomagal k reklamam in slavi. Bil je njihov Homer in megafon. Marsikoga je potegnil iz temnega kota in postavil na svetli pedestal. Marsikoga je zvečal, povišal in mu postavil trajen spomin. Služil je verno, udano, vstrajno, pošteno, nesebično, par kapitulacij in vsako nje-govo leto je bilo bojno leto. Imel je že skoro 80 let in roke so se mu začele že tresti, toda neizprosna usoda, v ka-tero je žurnalist pri sedanjem družabnem redu sploh in v sedanjih dobi še posebej vkovan, ki delo duha, delo inteligenta ne ceni, ga je silila, da si je moral še s temi tresočimi rokami služiti vsakdanji kruh.

Bil je veteran, toda skoro do zad-njega diha aktiven. Na mestu, kamor je bil postavljen, je vstrajal 60 let. Tudi žurnalistika ima svoje junake, toda se-danja doba jih ne samo ne venča, am-pak niti ne honorira.“

Ko sem pred meseci napisal v „Ta-boru“ podlistek „Žurnalisti“, sem moral žalibog od številnih inteligentov slišati očitke, da preveč povzdigujem žurnaliste. Takrat sem še-le uvidel, kako tuj je naši javnosti svet žurnalistov in bilo mi je žal, da nisem pisal več o teh najsilnejših duševnih delavcih. Zato mi je bil tem-bojši dobrodošel portret, ki ga je podal češki žurnalst Penizek v „Narodnih listih“ o svojem plemenitem dunajskem kolegu, umrlem Ignacu Wilhelmu. Po-dajam ga slovenski javnosti v prevodu z željo, da vzraste končno tudi med nami zadostno spoštovanje do ljudi, ki nam dajejo dan na dan najboljšo za-bavo, uteho in — najširšim plastem naroda — tudi edino izobrazbo.

R. R. Rovnov:

Romanca.

Vsa težka trudna skozi park
tema koraka,
vse tiho, le Kupidu tam
z razbitim lokom plaka ...

Imela sva se rada res,
oj ljubica zgubljena,
a kaj, ko je papa bil hud
in mama razsrjena.

In ti si ju ubogala,
se z drugim omožila ...
zaman, Kupidu, je, zaman
puščica tvoja bila ...

R. R. Rovnov:

Ljubici.

Nikar me po krivem ne sodi,
če v pesmih te ne slavim,
in ljubosumna ne bodi,
če višjim namenom živim.

Glej, jaz sem iz družbe onih,
ki iščejo novih cest,
ki sanjajo o milijonih
nebeškovisokih zvezd.

Ki vedno samotni stojijo,
čeravno so med ljudmi,
ki včasih stvari doživijo,
katerim imena ni.

In ki za prešerne polete,
ki dvignejo jih do neba,
v vsakdanjem življenju nestete
izpraznijo kupe gorja.

Pikaon:

Kongres v oazi.

Jutro, sramežljivo in nežno kot novo-rojeno dete, se je prebudilo. Prebudilo se je tudi solnce, pokukalo izza modri-kastega horiconta peščene Sahare, od-luščilo od svojega svetlega telesa miri-jade trepetajočih žarkov, ki so spre-me-nili beli prašni pesek v zlato morje. zaznal se je dan.

Na eni izmed mnogoštevilnih oaz se je prebudilo življenje. Zveri so pri-lezle iz svojih brlogov, se pretegnile na svežem zraku ter zazdehale. Pogledale so proti nebu. Veselilo jih je, da bode zopet lepo vreme. Medtem, ko so šli možje v globino gozda po zajutrak, so žene snažile in umivale male kričače, ki so hoteli iti neumiti na bližnji travnik k otročjim igram.

Na kokosovem stebelu, zibajočem se v jutranjem vetru, je sedel zamišljen in molče opičjak. Njegove poteze, akoravno odurne ali vendar inteligentne, so pričale, da poseduje ta dolgorepec višje dostojanstvo. Tudi precej tetoviran za-dek je potrjeval to naše domnevanje. Ako bi pa pogledali njegovo ponosno, akoravno sedaj zgubano čelo, bi videli tam ožgan trikot, katerega posedujejo le opice kneževske rodbine. Mogoče je bil ta gospod prevzvišena visokost gospod knez sam. Kdo ve?

Sedel je na kokosovem stebelu, ziba-jočem se v jutranjem vetru. Njegov te-žak molk in grozeči pogled sta pričala, da ni ravno najboljši razpoložen. Na dva prepirajoča se mladiča, ki sta se igrala v mahu, je zagnal kokosov sad, da sta bolešno zacvilila in odšantala v grmovje.

Knez je segel — res je bil to — pod pazduho ter razgrnil pred se časo-pis. Čital je v njem pazljivo in skrbno, besedo za besedo, vrsto za vrsto. Pri tem mu je pordel obraz, žile na čelu so se mu napele in rep mu je mahal nervozno, sunkoma. Pri tej jezi se je skoro spozabil, da ne sedi na tleh, kajti štrbunknil bi v globino, da se ni vjel še pravočasno.

Pogledal je na bližnje drevo, a ko ni opazil nikogar, je zarjul:

„Cajba!“

Molk. Na nekaterih drevesih je pre-nehalo več opic z prežvekovanjem ko-kosovih jederc ter začudeno pogledalo na poglavarja.

— Cajba, gromska strela te piči. Kje pa tičiš, nesnaga ti prepleskana.

Kakor je bilo videti, je visokost knez vkljub svojemu besnemu gnjevu vedel varovati svoje dostojanstvo.

V vejevju bližnjega drevesa je zašu-melo listje. Krmežljivih oči ter razmr-šenih las je skočil dvorni maršal Cajba na spodnjo vejo, se zagnal ter priletel v elegantnem loku pred kneza.

— Budalost ti našemljena, ali nisi izvolil slišati mojega kneževskega gla-su? je zarentačil poglavar opičjega rodu ter prilepil dvornemu maršalu tako to-plo zaušnico, da se je prekobacnil v globino.

Tam je ležal začetkoma kakor mr-tev. Ko mu je pa prisodil knez koko-sov sad na precej obsežen trebuh, se je maršal skobacal na vse štiri ter pri-plezal trudoma nazaj do prevzvišenosti.

— Pravzaprav bi te moral vtakniti 14 dni med podgane, ali ker je tvoja žena povila včeraj dvojčke — upam, da ne bodo taki tepci kot si ti — ti milostno odpuščam. Poslušaj pazno, kar ti pravi sedaj knez in gospodar nad življenjem štirih milijonov mojih poda-nikov. Zgodila se je nečuvnost, ki jo še ni doživel nikdo mojih slavnih in obče spoštovanih dedov in pradedov.

Stvar izveš pozneje, skliči jadrno vse moje svetovalce, komisarije, poverjenike, župane, gerente, vso inteligenco, vojaštvo in tudi proletarijat na izredno važen kongres. Popuste naj hipoma vse katerikoli posle in opravila in ako izvem po mojih organih, da je kdo izostal, ga čaka gotova smrt. Zborovanje se vrši ob 10. uri. Odrini!

Medtem, ko je knez hladnokrvno utrgal sladki sad ter ga pričel griziti, je dvorni maršal bliskovito splezal na tla ter se izgubil v polutemi pragozda...

Solnce se je dvignilo precej visoko. Zarki so razbelili peščene poljane, da se je tresla atmosfera nad njimi. V daljavi je stopala po razbeljenem pesku karavana kamel.

Knez je sedel še vedno na kokosovem deblu, zibajočem se v vetru ter premleval med zobmi sladka jedrca. Tu pa tam je pogledal navzdol, kjer se je šumno zbirala nepregledna množica opic vseh kast, kategorij in dostojanstev. Člani knežje hiše in njegovo spremstvo, nadalje odlične osebnosti in politiki so se zbirali pod kokosovim drevesom, na katerem je blagovoli la sedeti njega prevzvišena visokost

knez, medtem ko se je uredilo vojaštvo v bataljone in postavilo na knezovo desnico. Inteligenca se je grupirala med vojaštvom in dostojanstveniki, medtem ko se je proletarijat trl in tlačil po ostalem prostoru.

Vedno nove mase, broječe na stotisoče, so prihajale na prostor, ki je bil skoro premajhen za to zborovanje. Otroci so se drli, ker niso še nikdar videli take množine njim enakih reptilov. Šum in trušč je bil nepopisljiv. V Babilonu ni moglo biti hujše.

Kazalec na solnčnem urokužu je kazal deset štiriindvajsetink dneva. Dvorni maršal Čajba je splezal k vladarju in ga potrepil po rami. Ta je prenehal s svojim važnim opravilom, zalučal ostanek sadu v stran, pogledal po navzočih njegovih podložnikih, se pošteno useknil ter pričel z glasom, da je odmevalo po pragozdovju:

— Dragi moji bratje in podložniki! Zahvaljujem se Vam, da ste se odzvali na to zborovanje tako mnogoštevilno. S tem ponovno dokazujete, da imate pravi smisel za red v naši državi ter da čitate in spoštujete mene, vašega vladarja in mojo rodovino. Hvala Vam; dobrodošli!

— Kar Vam imam danes poročati, je tako velevažna zadeva, da je nisem mogel preložiti na pozneje. Hotel sem imeti pred seboj ves moj hrabri narod, od najvišjega ministra pa do zadnjega dninarja, da izvedo vsi, za kaj gre. (Burno, dolgotrajno odobravanje.) Pokazal sem Vam v nešteti slučajih pravičnost do vsakega poedinca. (Do nebes segajoč aplavz.) Nočem raztegniti mojega govora na dolgo in široko, temveč Vam razložim na kratko in jedrnat, ne pa kakor delajo to ljudje. (Bravo.)

— Poslušajte, kaj se je dogodilo. Neki mariborski časnik — pri tem je razgrnil list — poroča med zanimivostmi o poroki dveh opic v Chicagu. (Gromovit šunder.) Ne dvomim o resničnosti te vesti, ker bi se moral v nasprotnem slučaju zagovarjati odgovorni urednik na pristojnem mestu. Povedati Vam moram, bratje, da sem moral prečitati to za nas senzacionalno in gorostasno vest parkrat, da sem jo popolnoma umel, tako se mi je zmedlo. Verujte mi, da sem moral sedeti celo dolgo noč na tej veji, ker nisem mogel radi take nesramnosti teh dveh opic, katere moramo smatrati

odslej kot naše izvržke, zatisniti oči. Tuga pretrese mojo dušo, da sta se ti dve opici, kri naše krvi, tako daleč spozabili. Osramotili sta naš narod, naše pradede, ki so slavno umirali na bojiščih za svobodo. Gnjev pretrese moje telo, ako pomislim, da sta ovrgli naše starodavne tradicije in šege, ki so prešle od roda do roda neomadeževane, na ta način, da sta se cerkveno poročili. Živel smo vedno v svobodnem zakonu. Vsak si je izbral in menjal družico, kakor ga je bila volja. To sta delala tudi prva prednika teh nekulturnih ljudi, Adam in Eva, ki sta izšla iz nas...

Po obrazu knezovem, vsem preoranem od preizkušenj in skrbi za narodov blagor, so se udrle vroče, pekoče solze. Z obema rokama je zakril obraz in izpod kosmatih prstov so kapljale na dostojanstvenike svetle, blesteče solze. Tudi narod brez razlike poklica in strankinega mišljenja je plakal, plakal tako, da je stal do gležnjev v solzah...

Solnce, to vedno vedro in smehljajoče, je stalo na cenitu. Veter je potegnil po listju kokosovih dreves, da se je zibalo to sadje s sladkimi jedrci...

Otvoritev mehanične delavnice!

P. n. občinstvu naznanjam najuljudneje, da sem z današnjim dnem zopet otvoril mojo

mehanično delavnico

ter jo iz Slovenske ulice št. 4 (preje Alois Hey) preselil na **Pobreško cesto št. 2.** Pripravljen bom vedno najhitreje popraviti avtomobile, dvokolesa, poljedelske stroje itd., in to najsolidnejše in po najnižjih cenah. — Priporočajoč se za naročila beležim z velespoštovanjem

F. Fračko, mehanik
Pobreška cesta 2.

Priporočljive domače tvrdke.

(Anončna ekspedicija Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15).

Ivan Šober restavracija Maribor Grajski trg 1	Slavko Lešnik kolar Pod mostom št. 10	Rudolf Niefergal manufakturna trgovina Koroška cesta št. 1
Fran Balon gostilna „Pri brodu“ Pobrežje št. 6	Jožef Stajanko kolar Jugoslovanski trg 3	Zlata Brišnik trgovina papirja in galanterije Slovenska ul. 10
Gabro Valjak kavarna „Central“ Gosposka ulica	Peter Tomažič sodar Mlinska ulica 11	A. Spaninger trgovina delikates Jurčičeva ulica 11
Dominik Fabjančič krojač za gospode in dame Jurčičeva ul. 5-1	Frida Novak modistinja Gosposka ulica 32	Baloň & Rosina galanterija, drobnarija na drobno! na debelo! Grajski trg 3
Jakob Vežjak krojaška obrt in konfekcija Vetrinjska ul. 17	Eman Ilich slaščičar Slovenska ulica 5	Klobuke, dežnike, palice, čevlje, dokolenice ali kamaše, perilo ter razno galanterijsko blago, potne košare itd.
Joža Volčič mizar Slovenska ulica 36	Ferdo Babič stavbeni in umetni ključavničar Splavarska ul. 3	kupite najceneje pri Jakubu Lah Glavni trg št. 2

Svetovno-
znani pravi
najfinejši

„STANDARD“

laki za vse svrhe,
amerikanski ter-
pentin, šelak itd.

se dobe vedno v originalni kakovosti pri 394 3—1

„Standard“, tvornici lakov in barv, Altstetten-Zürich

Glavno skladišče za **ZAGREB** Hatova ulica št. 25
Jugoslavijo: Zahtevajte cenik!

Advokat
dr. Kimovec

preje v Trstu

preselil je

pisarno

MARIBOR

Sodna ulica 14.

373 2-2

Jos. Martinc

Maribor 625

Galanterijska veletrgovina

Franc Zwerlin

Maribor

Aleksandrova cesta 28

se priporoča

cenj. damam za izdelavo angleških toalet.

Zamenjam

stanovanje

obstoječe iz 4 sob in kuhinje z enakim. Prešernova ul. 18, vrata 12. 397

RIBJE OLJE

po najnižjih cenah se dobi v 874 8-8

lekarni „pri sv. Arehu“
Maribor, Glavni trg št. 20.

ČEVLJI

najboljše kakovosti, najelegantnejše oblike po najnižjih cenah se dobijo v trgovini s čevlji

Anica Traun, Maribor

291 5-4 Grajski trg št. 1.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja. Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženje v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pri staniška ulica 2.

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

manufakturna in pleteninska trgovina na debelo

priporoča svoje bogato skladišče damskih in otroških, kakor tudi moških nogavic. Za tekočo sezono ima v zalogi vsakovrstne patentirane otroške nogavice črne, rjave in bele barve.

Pismena naročila se izvršujejo poštno-obratno in najsolidneje.